

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 mars 2004

PROJET DE LOI

**relatif à l'insaisissabilité des montants prévus
aux articles 1409, 1409*bis* et 1410 du
Code judiciaire lorsque ces montants sont
versés sur un compte bancaire**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire afin de rendre
les restrictions et les exclusions prévues
aux articles 1409, 1409*bis* et 1410
du Code judiciaire applicables aux sommes
dépôtées sur un compte bancaire
et interdisant aux établissements de crédit
d'opérer dans les limites de ces montants
prévus toute compensation, novation
ou paiement d'une créance qu'ils
détendraient à l'encontre de leurs clients**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en ce qui
concerne l'incessibilité et l'insaisissabilité des
prestations familiales versées
sur un compte**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. André **PERPÈTE**

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 maart 2004

WETSONTWERP

**betreffende de onvatbaarheid voor beslag van
de bedragen waarvan sprake is in de artikelen
1409, 1409*bis* en 1410 van het Gerechtelijk
Wetboek wanneer die bedragen op een
bankrekening zijn gestort**

WETSVOORSTEL

**houdende wijziging van het Gerechtelijk
Wetboek, teneinde de in de artikelen 1409,
1409*bis* en 1410 van dat Wetboek
opgenomen beperkingen en uitsluitingen
toepasbaar te maken op de bedragen
die op een bankrekening zijn ingelegd
en houdende verbod voor de
kredietinstellingen om binnen de perken
van die bedragen over te gaan tot
elke verrichting van schuldvergelijking,
schuldvernieuwing of betaling van een
schuldvordering die ze jegens hun
cliënten zouden hebben**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met het oog op het niet vatbaar voor over-
dracht of beslag blijven van gezinsbijslagen na
storting op een rekening**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER André **PERPÈTE**

**Composition de la commission à la date du dépôt du rapport /
Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag :
Président/Voorzitter : Alfons Borginon**

A. — Membres titulaires/Vaste leden :

VLD Alfons Borginon, Karel De Gucht, Martine Taelman
PS Valérie Déom, Eric Massin, André Perpète
MR Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre
 Malmendier
sp.a-spirit Hilde Claes, Walter Muls, Guy Swennen

CD&V Jo Vandeurzen, Tony Van Parys
Vlaams Blok Bart Laeremans, Gerda Van Steenberge
cdH Melchior Wathelet

B. — Membres suppléants/Plaatsvervangers :

Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove, Claude Marinower
Alisson De Clercq, Claude Eerdeken, Thierry Giet, Karine Lalieux
Anne Barzin, Pierre-Yves Jeholet, Jean-Luc Crucke, Marie-
Christine Marghem
Anne-Marie Baeke, Annelies Storms, Anissa Tamsamani, Greet
van Gool
Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten
Nancy Caslo, Alexandra Colen, Bert Schoofs
Joëlle Milquet, Jean-Jacques Viseur

C. — Membres sans voix délibérative/ Niet-stemgerechtigd leden :

ECOLO Marie Nagy
N-VA Geert Bourgeois

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
VLAAMS BLOK	: Vlaams Blok
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi
du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral
(couverture verte)
CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte
rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique
traduit des interventions (avec les annexes)
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture
saumon)
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode +
basisnummer en volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)

CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag
en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken
(met de bijlagen)
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : Plenum
COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

I. Exposé introductif de Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice	3
II. Exposés introductifs des auteurs des propositions de lois jointes	6
III. Discussion générale	8
IV. Discussion des articles et votes	11
Annexe : Auditions de représentants de l'Association belge des banques et de «Test-Achats»	29

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Justitie	3
II. Inleidende uiteenzettingen van de indieners van de toegevoegde wetsvoorstellen	6
III. Algemene bespreking	8
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	11
Bijlage : Hoorzitting met vertegenwoordigers van de Belgische banken en van «Test-Aankoop».	29

Documents précédents :

Doc 51 **639/ (2003/2004)** :

001 : Projet transmis par le Sénat sous la législature précédente et relevé de caducité.

002 à 005 : Amendements.

Doc 51 **0344/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de Mme Lalieux et M. Picqué.

002 : Amendements.

Doc 51 **0645/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de Mme D'hondt, M. Verherstraeten et Mme Lanjri.

Voorgaande documenten :

Doc 51 **639/ (2003/2004)** :

001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat tijdens de vorige zittingsperiode en van verval ontheven.

002 tot 005: Amendementen.

Doc 51 **0344/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van mevrouw Lalieux en de heer Picqué.

002 : Amendementen.

Doc 51 **0645/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van mevrouw D'hondt, de heer Verherstraeten en mevrouw Lanjri.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné le présent projet de loi au cours de ses réunions des 27 janvier, 10 février, 2, 9 et 16 mars 2004.

**I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE
MME LAURETTE ONKELINX,
MINISTRE DE LA JUSTICE**

Le projet à l'examen est la suite logique et nécessaire de la loi du 24 mars 2003 instaurant un service bancaire de base, publiée au *Moniteur belge* du 15 mai 2003, et qui est en vigueur depuis le 1er septembre 2003.

Tant cette loi que le projet à l'examen s'inscrivent dans le cadre de la lutte contre le phénomène de l'exclusion bancaire.

Après avoir ouvert le droit à un service bancaire de base, il fallait s'attaquer à une autre cause de l'exclusion bancaire, qui est la crainte de la saisie, et qui conduit en pratique un certain nombre de personnes à ne pas utiliser un compte bancaire dont ils disposent pourtant. Ils évitent ainsi le risque d'une saisie de la partie insaisissable de leurs revenus qui se trouverait sur leur compte. Cette attitude est la conséquence d'une insuffisance des règles protectrices établies par le Code judiciaire en cas de saisie, à laquelle le gouvernement entend remédier par le biais du projet à l'examen et des amendements déposés.

Juridiquement, la situation se présente en effet de la manière suivante : les articles 1409 à 1412**bis** du Code judiciaire excluent du champ de l'exécution forcée, partiellement ou totalement, certains revenus. Il s'agit notamment des revenus perçus en exécution d'un contrat de travail, de revenus de remplacement, de certaines pensions alimentaires et des prestations sociales telles que les allocations familiales ou au profit des handicapés.

Cependant, la protection offerte par le Code judiciaire disparaît dès que les revenus «protégés» sont versés sur un compte bancaire. En effet, par l'effet de la novation, la rémunération d'un travailleur change de nature une fois versée sur un compte bancaire : il ne s'agit plus d'une créance de rémunération, protégée en tant que telle par le Code judiciaire, mais d'une simple créance du travailleur par rapport à sa banque, qui ne jouit quant à elle d'aucune protection particulière. Par ailleurs, les sommes protégées, une fois versées sur un compte, ne sont plus déterminables, parce qu'elles se confondent avec les revenus non protégés.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 27 januari, 10 februari, 2, 9 en 16 maart 2004.

**I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR
MEVROUW LAURETTE ONKELINX,
MINISTER VAN JUSTITIE**

Dit ontwerp is het logische en noodzakelijke verlengstuk van de wet van 24 maart 2003 tot instelling van een basis-bankdienst, die bekendgemaakt werd in het *Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2003 en van kracht is sinds 1 september 2003.

Zowel voornoemde wet als het thans ter bespreking voorliggende wetsontwerp liggen regelrecht in de lijn van de strijd tegen de bancaire uitsluiting.

Na de opening van het recht op een basisbankdienst, diende men een andere oorzaak van de bancaire uitsluiting aan te vatten, namelijk die van de vrees voor beslag. In de praktijk blijkt een aantal personen hun bankrekening niet te gebruiken. Zo vermijden zij het risico dat op het deel van hun inkomsten dat niet voor beslag vatbaar is en dat gedeponneerd is op hun bankrekening, wel beslag zou worden gelegd. Deze houding is het gevolg van het ontbreken het Gerechtelijk Wetboek van voldoende beschermingsmaatregelen bij beslag. De regering wil dat verhelpen via het voorgelegde wetsontwerp en de ingediende amendementen.

Juridisch is de situatie als volgt: de artikelen 1409 tot 1412**bis** van het Gerechtelijk Wetboek sluiten de gedwongen gedeeltelijke of volledige uitvoering van bepaalde inkomsten uit. Het gaat onder meer over de inkomsten ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst, vervangingsinkomsten, sommige alimentatiegelden en sociale uitkeringen (zoals de kinderbijslag of toelagen voor personen met een handicap).

Maar de bescherming die het Gerechtelijk Wetboek biedt, verdwijnt zodra de «beschermd» inkomsten op een bankrekening worden gestort. Door het schuldvernieuwingseffect zal het inkomen van een werknemer namelijk van aard veranderen, wanneer het op een bankrekening wordt gestort: het gaat dan niet langer over loonbeslag, wat door het Gerechtelijk Wetboek beschermd is, maar over een schuld die de werknemer bij zijn bank heeft en daarvoor is in geen enkele bijzondere bescherming voorzien. Bovendien zijn de beschermd bedragen, als ze eenmaal op een rekening gestort zijn, niet meer te achterhalen, omdat ze vermengd worden met de niet-beschermd inkomsten.

Ainsi, un créancier ne peut saisir qu'une partie du salaire de son débiteur s'il saisit sa rémunération dans les mains de son employeur, mais il peut tout saisir s'il attend que la rémunération soit versée sur le compte bancaire du débiteur.

La conséquence immédiate est aujourd'hui que les débiteurs qui craignent une saisie sur leur compte bancaire retirent l'argent au plus vite dès que celui-ci est versé par l'employeur, pour éviter qu'il ne soit saisi. Il s'agit d'une situation injuste à laquelle il importait de remédier.

Le projet à l'examen s'inscrit par ailleurs dans le plan d'action du gouvernement visant à augmenter la sécurité des facteurs en limitant les paiements en liquide effectués par ceux-ci. Ils sont en effet régulièrement les victimes d'agressions lorsqu'ils effectuent ce service. Par l'instauration de règles de protection efficaces des revenus protégés versés sur un compte bancaire, le gouvernement entend faire baisser le nombre de personnes qui demandent à recevoir l'argent chez eux par simple crainte d'une saisie sur leur compte.

Le Conseil de la Consommation a rendu le 4 décembre 2002 un avis sur la problématique de la protection des revenus susceptibles de saisie ou de cession quand ceux-ci sont versés sur un compte bancaire. Le projet tient bien évidemment compte des recommandations qui sont formulées dans cet avis. Les amendements du gouvernement sont du reste presque exclusivement d'ordre technique et ne remettent nullement en cause les principes fondamentaux du projet, tel qu'il a été voté par le Sénat sous la précédente législature.

L'objet du projet est d'étendre les règles d'insaisissabilité et d'incessibilité des sommes protégées par le Code judiciaire lorsque ces sommes protégées sont versées sur un compte bancaire.

Un tel système ne peut cependant fonctionner que si l'on organise la «traçabilité» des sommes protégées. Le projet prévoit donc d'imposer aux débiteurs de revenus protégés l'obligation d'attribuer un code particulier à chaque versement de ces revenus protégés. Les revenus protégés versés sur un compte bancaire pourront alors être identifiés, et donc protégés.

Afin d'assurer l'effectivité de cette obligation, l'amendement n° 2 du gouvernement prévoit des sanctions pénales pour les personnes qui n'attribueront pas de code

Zo mag een schuldeiser slechts een deel van het salaris van zijn schuldenaar in beslag nemen als hij dat salaris bij de werkgever in beslag neemt, maar hij mag alles in beslag nemen als hij wacht totdat het salaris op de bankrekening van de schuldenaar gestort is.

Het onmiddellijke gevolg daarvan is dat thans de schuldenaars die vrezen voor een inbeslagneming, het geld zo vlug mogelijk van de bank halen zodra de werkgever het op de rekening heeft gestort, zulks om de inbeslagneming ervan te vermijden. Dit is een onrechtvaardige situatie, die moest worden verholpen.

Het wetsontwerp dat vandaag ter bespreking voorligt, ligt voorts in het verlengde van het actieplan van de regering om de veiligheid van de postbodes te vergroten, door het aantal contante betalingen die ze uitvoeren te beperken. De postbodes zijn immers geregeld het slachtoffer van overvallers wanneer ze die dienst verlenen. Door de invoering van efficiënte beschermende maatregelen voor de beschermde inkomsten die op een bankrekening worden gestort, streeft de regering naar een vermindering van het aantal personen dat thuis wil uitbetaald worden omdat ze bang zijn dat beslag gelegd wordt op hun bankrekening.

De Raad voor het Verbruik bracht op 4 december 2002 een advies uit over de problematiek van de bescherming van inkomsten die vatbaar zijn voor beslag en overdracht als ze op een bankrekening worden gestort. Het ontwerp houdt uiteraard rekening met de aanbevelingen van dat advies. De amendementen van de regering zijn verder bijna uitsluitend technisch van aard en stellen op geen enkele manier de fundamentele principes van het tijdens de vorige regeerperiode door de Senaat goedgekeurde wetsontwerp opnieuw ter discussie.

Het doel van het ontwerp is de uitbreiding van de regels van de niet voor beslag vatbare of overdraagbare bedragen die beschermd zijn door het Gerechtelijk Wetboek, wanneer die bedragen op een bankrekening worden gestort.

Een dergelijk systeem kan echter alleen werken wanneer men de «tracering» van de beschermde bedragen kan organiseren. Het wetsontwerp beoogt daarom de schuldenaars van de beschermde inkomsten te verplichten een specifieke code te geven aan elke storting van deze beschermde inkomsten. Aldus zullen de beschermde inkomsten die op een bankrekening gestort worden kunnen worden geïdentificeerd en bijgevolg beschermd.

Om er voor te zorgen dat deze verplichting effectief wordt toegepast, voorziet amendement nr. 2 van de regering in strafrechtelijke sancties voor de personen geen

aux revenus protégés qu'ils versent sur un compte bancaire, ainsi que des sanctions pénales et civiles à charge des personnes qui, au contraire, feront un usage frauduleux de ces codes.

Des exceptions doivent néanmoins être prévues pour certains débiteurs, tels que les débiteurs d'aliments et les débiteurs de revenus visés à l'article 1409*bis* du Code judiciaire. En effet, s'il est concevable d'imposer cette obligation de codage à une entreprise, une administration ou une caisse de paiement d'allocations sociales, il n'en va pas de même pour les débiteurs particuliers. Ceux-ci ne seraient d'ailleurs pas toujours à même de savoir quand ils devraient attribuer ou non un code aux sommes qu'ils versent. Il fallait donc les dispenser de cette obligation, ce que précise l'amendement n° 2 du gouvernement.

La durée de la protection octroyée est de trente jours à dater du versement des sommes protégées sur le compte.

Afin d'assurer une protection pleine et entière des sommes protégées, il était également nécessaire de tenir compte des versements de ces sommes sous forme de capital, comme par exemple lors du paiement d'une indemnité de préavis, d'arriérés de rémunération ou d'allocations familiales. Dans cette hypothèse, la durée de la protection doit être équivalente à la durée qu'est censée couvrir la somme versée.

Relativement au mode de calcul du montant insaisissable, le projet opte pour un calcul *pro rata temporis*, sous forme d'un trentième par jour. Pour des sommes versées mensuellement, le montant à concurrence duquel un revenu est protégé diminue ainsi d'un trentième par jour à dater de son versement sur le compte. Si une saisie a par exemple lieu 10 jours après le versement, une somme équivalente à deux tiers du montant protégé sera insaisissable. Si la saisie est pratiquée 20 jours après le versement, c'est alors une somme représentant un tiers du montant protégé qui sera insaisissable. Le même raisonnement est appliqué lors du versement d'un capital qui est relatif à une période de plus d'un mois. S'il s'agit par exemple d'arriérés de rémunération de 3 mois, le calcul s'effectuera ainsi sur base 90ème.

Lorsqu'une saisie sera pratiquée, ou qu'une cession de créance sera mise en œuvre, la banque devra communiquer, selon les cas, soit à l'huissier instrumentant,

code zouden geven aan de beschermde inkomsten die op een bankrekening worden gestort, evenals in strafrechtelijke en burgerrechtelijke sancties voor degenen die er integendeel frauduleus gebruik van zouden maken.

Niettemin moet in uitzonderingen worden voorzien voor bepaalde schuldeisers, zoals voor degenen die alimentatie kunnen opeisen en voor de schuldeisers bedoeld in artikel 1409*bis* van het Gerechtelijk Wetboek. Het is immers mogelijk deze coderingsverplichting op te leggen aan een onderneming, een administratie of een instelling die sociale toelagen betaalt, maar dat is zeker niet zo voor de privé-schuldenaars. Die zouden trouwens niet altijd in staat zijn te weten wanneer ze al dan niet een code moeten toekennen aan de bedragen die ze storten. Men moest hen dus vrijstellen van deze verplichting en dat is wat in amendement nr. 2 van de regering wordt verduidelijkt.

De duur van de toegekende bescherming bedraagt dertig dagen, te rekenen van de storting van de beschermde bedragen op de rekening.

Om de beschermde bedragen integraal te beschermen, diende ook rekening te worden gehouden met de storting van die bedragen in de vorm van kapitaal, zoals bij betaling van een opzeggingsvergoeding, van achterstallig loon of van kinderbijslag. In deze hypothese moet de duur van de bescherming gelijk zijn aan de duur die geacht wordt gedekt te zijn door het gestorte bedrag.

Met betrekking tot de berekeningswijze van de niet voor beslag vatbare bedragen, kiest het wetsontwerp voor een *pro rata temporis* berekening, in de vorm van één dertigste per dag. Voor bedragen die maandelijks worden gestort, wordt het bedrag tot hetwelk een inkomen beschermd is aldus met één dertigste per dag verminderd, vanaf de datum van storting op de rekening. Indien er bijvoorbeeld 10 dagen na de storting een inbeslagneming wordt verricht, zal een bedrag gelijk aan tweederde van het beschermde bedrag niet voor dat beslag vatbaar zijn. Indien de inbeslagneming 20 dagen na de storting geschiedt, zal dan een bedrag dat een derde belooft van het beschermde bedrag niet voor beslag vatbaar zijn. Dezelfde redenering geldt bij de storting van een kapitaal dat betrekking heeft op een periode van meer dan een maand. Indien het bijvoorbeeld gaat over 3 maanden achterstallig loon, zal de berekening dan op basis van negentigsten worden gemaakt.

Wanneer een inbeslagneming gebeurt of wanneer een overdracht van schuldvordering ten uitvoer wordt gelegd, moet de bank naar gelang van het geval twee essentiële

soit au cessionnaire, soit encore au créancier lui-même deux informations essentielles : le solde du compte et la liste des montants codés versés sur le compte dans les trente jours qui précèdent la saisie ou la mise en œuvre de la cession de créance. Sur base de ces informations, l'huissier, le cessionnaire ou le créancier établiront le calcul *pro rata temporis*. Ce décompte sera adressé tant au débiteur qu'à la banque. Dès réception du décompte, la banque pourra laisser au débiteur la libre disposition du montant insaisissable.

Le débiteur disposera bien entendu d'une possibilité de contestation du décompte et une procédure devant le juge des saisies a été prévue, qui s'inspire de la procédure de règlement des incidents en matière de saisie mobilière.

Le projet prévoit par ailleurs d'habiliter le Roi à définir les modalités techniques relatives au codage.

Le projet fixe par ailleurs un délai de 4 mois pour l'entrée en vigueur de la loi. L'amendement n° 5 du gouvernement prévoit quant à lui que c'est au Roi qu'il appartiendra de fixer la date d'entrée en vigueur de la loi, avec toutefois un délai maximum de douze mois. Ce délai se justifie par la nécessité de garantir qu'un système de codage performant et accepté par tous les systèmes informatiques des acteurs concernés puisse être mis en œuvre.

Ce projet constitue à n'en pas douter un réel progrès, tant social que juridique. Il assurera en effet une plus grande effectivité à la protection des revenus des citoyens en cas de saisie, en supprimant une conséquence injuste de l'effet de la novation lorsque des sommes protégées sont versées sur un compte bancaire. Il fera par ailleurs disparaître une cause importante de l'exclusion bancaire, contre laquelle il importe de lutter, aujourd'hui encore plus qu'hier.

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS DES AUTEURS DES PROPOSITIONS DE LOIS JOINTES

1) Proposition de loi modifiant le Code judiciaire afin de rendre les restrictions et les exclusions prévues aux articles 1409, 1409bis et 1410 du Code judiciaire applicables aux sommes déposées sur un compte bancaire et interdisant aux établissements de crédit d'opérer dans les limites de ces montants prévus toute compensation,

zaken meedelen aan ofwel de schuldeiser zelf, ofwel aan de optredende gerechtsdeurwaarder: het rekeningssaldo en de lijst van de bedragen die op de rekening gestort werden binnen de dertig dagen die voorafgaan aan de inbeslagneming of aan de in werking stelling van de overdracht van schuldvordering. Op grond van deze informatie zal de gerechtsdeurwaarder, de overdrager of de schuldeiser de *pro rata temporis* berekening opmaken. Deze afrekening zal zowel naar de schuldenaar als naar de bank worden gestuurd. Zodra de bank deze afrekening heeft ontvangen, zal ze de schuldeiser vrij over het niet voor beslag vatbare bedrag kunnen laten beschikken.

De schuldenaar beschikt uiteraard over een mogelijkheid om de afrekening te betwisten en er werd een procedure voor de beslagrechter uitgewerkt. Die is ingegeven door de procedure tot regeling van incidenten bij beslag op roerende goederen.

Het ontwerp stipuleert bovendien dat de Koning bevoegd is om de technische voorschriften met betrekking tot de codering nader te bepalen.

Het wetsontwerp legt voorts een termijn op van 4 maanden vooraleer de wet in werking treedt. Amendement nr. 5 van de regering bepaalt anderzijds dat het de Koning is die de datum van inwerkingtreding van de wet vastlegt, weliswaar mits een termijn van twaalf maanden in acht wordt genomen. Die termijn is gerechtvaardigd door de noodzaak te garanderen dat er een performant coderingsysteem tot stand wordt gebracht dat door alle informaticasystemen van de betrokken actoren kan worden aanvaard.

Dit wetsontwerp betekent zonder enige twijfel een ware vooruitgang, zowel sociaal als juridisch. Het staat immers borg voor een meer effectieve bescherming van de inkomsten van de burgers bij inbeslagneming, door een onrechtvaardig gevolg te schrappen van de schuldhernieuwing wanneer beschermde bedragen op een bankrekening worden gestort. Tevens zal het een belangrijke reden van bancaire uitsluiting doen verdwijnen, want het is, vandaag nog meer dan gisteren, zaak daartegen de strijd aan te binden.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN VAN DE INDIENERS VAN DE TOEGEVOEGDE WETSVORSTELLEN

1) Wetsvoorstel houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de in de artikelen 1409, 1409bis en 1410 van dat Wetboek opgenomen beperkingen en uitsluitingen toepasbaar te maken op de bedragen die op een bankrekening zijn ingelegd en houdende verbod voor de kredietinstellingen om binnen de perken van die

novation ou paiement d'une créance qu'ils détiendraient à l'encontre de leurs clients, déposée par M. Charles Picqué et Mme Karine Lalieux (DOC 51 0344).

Mme Karine Lalieux (PS) explique que cette proposition s'inscrit dans la continuité de la loi 24 mars 2003 instaurant un service bancaire de base, qui a permis de faire reculer le phénomène de l'exclusion bancaire.

Il existe en effet une autre raison que le refus pur et simple des banques d'ouvrir un compte: celle dictée par la crainte de voir les sommes déposées saisies par des créanciers, subir l'effet de la compensation légale ou encore l'opposabilité d'une clause organisant une compensation contractuelle. Dans ce cas de figure, le problème ne porte plus sur la possibilité d'ouvrir un compte mais bien sur la faculté de pouvoir disposer de son contenu dans les limites précisées dans le Code judiciaire.

Concrètement, le texte reprend les propositions émises par le Conseil de la consommation dans son avis du 4 décembre 2002, approuvé tant par les partenaires sociaux que par les représentants des banques et des organisations de consommateurs («avis sur la problématique de la protection des revenus susceptibles de saisie ou de cession quand ceux-ci sont versés sur un compte en banque»).

La principale originalité de la proposition par rapport au projet relevé de caducité est donc de faire en sorte que les montants protégés ne fassent pas l'objet d'une compensation, légale ou conventionnelle, au bénéfice du dépositaire. Pour ce faire, toute clause contractuelle qui aurait pour effet d'opérer une compensation ou qui ferait renoncer le dépositaire au bénéfice de l'article 1293,3° du Code civil serait déclarée nulle et non écrite.

En d'autres termes, les banques ne pourraient opérer une compensation sur les sommes déposées, même lorsque celle-ci est prévue dans un contrat passé entre elle et le client.

2) Proposition de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne l'incessibilité et l'insaisissabilité des prestations familiales versées sur un compte, déposée par M. Servais Verherstraeten et Mmes Greta D'hondt et Nahima Lanjri (DOC 51 0645).

bedragen over te gaan tot elke verrichting van schuldvergelijking, schuldvernieuwing of betaling van een schuldvordering die ze jegens hun cliënten zouden hebben, ingediend door mevrouw Karine Lalieux en de heer Charles Picqué (DOC 51 0344).

Mevrouw Karine Lalieux (PS) legt uit dat het wetsvoorstel in het verlengde ligt van de wet van 24 maart 2003 tot instelling van een basisbankdienst, waardoor het aantal gevallen van bancaire uitsluiting kon worden ingeperkt.

Er is echter nog een andere reden dan de eenvoudige weigering van de banken om een rekening te openen, namelijk die welke is ingegeven door de vrees dat de ingelegde bedragen door schuldeisers in beslag zullen worden genomen of de gevolgen van een wettelijke schuldvergelijking zullen ondergaan, dan wel dat een beding van contractuele verrekening zal worden tegenworpen. In dat geval slaat het probleem niet meer op de mogelijkheid om een rekening te openen, maar wel op de mogelijkheid om over het saldo ervan te kunnen beschikken, binnen de perken van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Concreet neemt de tekst de voorstellen van het advies over van de Raad voor het Verbruik van 4 december 2002, die zowel door de sociale partners als door de vertegenwoordigers van de banken en de consumentenverenigingen werden aangenomen («advies over de problematiek van de bescherming van inkomsten die vatbaar zijn voor beslag en overdracht als ze op een bankrekening worden gestort»).

Dit wetsvoorstel is vernieuwend ten aanzien van het van verval ontheven ontwerp, in de eerste plaats omdat het beoogt de beschermde bedragen te vrijwaren voor een zowel wettelijke als bedongen schuldvergelijking ten voordele van de depositaris. Daarom geeft het wetsvoorstel aan dat elk contractueel beding, dat tot gevolg zou hebben dat een schuldvergelijking tot stand komt of waardoor de depositaris zou afzien van het voordeel van artikel 1293, 3°, van het Burgerlijk Wetboek, nietig en niet bestaande is.

Zulks houdt in dat de banken de ingelegde bedragen niet kunnen aanwenden om een schuldvergelijking te verrichten, zelfs niet wanneer een dergelijke regeling in een overeenkomst met de klant is opgenomen.

2) Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het niet-vatbaar voor overdracht of beslag blijven van gezinsbijslagen na storting op een rekening, ingediend door mevrouw Greta D'hondt en de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Nahima Lanjri (DOC 51 0645).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) explique que le nombre élevé de virements effectués dans le cadre du paiement des prestations familiales résulte des nombreux efforts fournis par les organismes de paiement afin de convaincre les allocataires d'utiliser un compte bancaire individuel.

Dans le cas de ménages et d'individus fortement endettés ou confrontés à d'autres problèmes familiaux ou financiers, cela pose problème. Le législateur a protégé les prestations familiales contre la cession ou la saisie, mais cette protection disparaît lorsque les prestations familiales sont versées sur un compte. Dès que l'argent arrive sur le compte, il peut faire l'objet d'une cession ou d'une saisie.

Afin que les prestations familiales ne soient désormais ni cessibles ni saisissables après avoir été versées sur un compte bancaire, la proposition de loi vise à compléter l'article 1410, § 2, 1°, du Code judiciaire, qui règle l'incessibilité et l'insaisissabilité des prestations familiales.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Melchior Wathelet (cdH) demande s'il ne serait pas possible, pour atteindre l'objectif visé par le projet de loi, de faire l'économie d'un lourd système de «traçabilité» en ajoutant d'une part dans l'article 1409*bis* une référence à l'article 1410, ce qui permettrait que tout type de montant soit sécurisé, et en supprimant d'autre part, dans ce même article, le renvoi procédural à l'article 1408, § 3, qui oblige de se manifester dans les cinq jours, ce qui est un délai trop court pour pouvoir bénéficier de la protection en rapport avec les montants visés aux articles 1409, 1410 et 1411 du Code judiciaire.

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, répond que les situations visées sont toujours des situations d'urgence, et que les personnes doivent pouvoir disposer très rapidement des sommes déclarées insaisissables. Prévoir des procédures longues s'écarter donc de la philosophie du projet, puisque les sommes déclarées insaisissables resteraient immobilisées sur le compte jusqu'à la fin de la procédure, de sorte que l'effet serait le même qu'en cas de saisie.

M. Melchior Wathelet (cdH) attire l'attention sur le fait qu'il n'est pas possible d'interdire à une personne de demander une saisie-arrêt conservatoire de sommes placées sur un compte-bancaire. Il faudra donc bien qu'une procédure soit entamée, et qu'une décision de justice intervienne, pour trancher le litige.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) legt uit dat het hoge aandeel van de overschrijvingen in het betalingsverkeer van de kinderbijlagen het resultaat is van de vele inspanningen die de betalingsinstellingen hebben geleverd om bijslagtrekkenden te overtuigen gebruik te maken van een individuele bankrekening.

Voor gezinnen en personen die een zware schuldenlast torsen of te kampen hebben met andere gezins- of financiële problemen, leidt zulks tot problemen. Kinderbijlagen zijn door de wetgever beschermd voor overdracht of beslag, maar dat is niet langer het geval wanneer de kinderbijslag op een rekening wordt gestort. Zodra het geld op de rekening staat, is het vatbaar voor overdracht of beslag.

Om er voor te zorgen dat kinderbijlagen na storting op een bankrekening voortaan niet overdraagbaar zijn, noch vatbaar voor beslag, voorziet dit wetsvoorstel in een aanvulling op artikel 1410, § 2, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat gezinsbijlagen niet vatbaar zijn voor overdracht en beslag.

III. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Melchior Wathelet (cdH) vraagt, met het oog op het verwezenlijken van de doelstelling van het wetsontwerp, of het niet mogelijk zou zijn de zwaarwichtige «traceringsregeling» achterwege te laten, door in artikel 1409*bis* een verwijzing naar artikel 1410 op te nemen, teneinde alle soorten van bedragen veilig te stellen, en door in datzelfde artikel de verwijzing naar de procedure bepaald bij artikel 1408, § 3, te schrappen. Volgens dat artikel moet binnen vijf dagen worden opgetreden, en die termijn is te kort om de bedragen bedoeld in de artikelen 1409, 1410 en 1411 van het Gerechtelijk Wetboek te kunnen beschermen.

Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Justitie, antwoordt dat het in die gevallen om noodsituaties gaat, en dat de betrokkenen binnen de kortste keren over de niet voor beslag vatbare bedragen moeten kunnen beschikken. Als het wetsontwerp zou voorzien in langdurige procedures, zou zulks niet stroken met de strekking van het wetsontwerp, want de niet voor beslag vatbaar verklaarde bedragen zouden op de rekening geblokkeerd blijven tot de procedure beëindigd is, zodat het effect *de facto* hetzelfde is als bij beslag.

De heer Melchior Wathelet (cdH) wijst erop dat geen verbod kan worden ingesteld op het indienen van een verzoek om bewarend beslag onder derden te leggen op de bedragen die op een bankrekening worden ingelegd. Er moet dus wel degelijk een procedure worden ingeleid en het gerecht moet zich uitspreken over het geschil.

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, explique qu'une procédure de saisie-arrêt conservatoire peut bien entendu être intentée, mais que celle-ci n'aura d'effet que pour les montants saisissables.

Mme Marie-Christine Marghem (MR) déclare que son groupe approuve la philosophie de ce projet de loi, qui correspond à une proposition déposée par le MR lors de la précédente législature.

Quelques points peuvent cependant être soulevés :

- les mesures relatives à la compensation, telles que décrites par Mme Lalieux, ne risquent-elles pas de se retourner contre le titulaire du compte ? Il est en effet fort probable qu'une banque qui ne pourrait recourir à la compensation avec les sommes déposées sur un compte ne permettrait plus à son titulaire de bénéficier de facilités de crédit ;

- il serait souhaitable de pouvoir disposer d'un inventaire des organismes qui devront répondre aux obligations liées à la codification des montants insaisissables ;

- concernant l'entrée en vigueur, il convient de tenir compte des contraintes pratiques que rencontreront nombre d'organismes ;

- il est prévu que le calcul de la partie non saisissable se fasse au prorata de jours écoulés depuis la prise de cours du délai de trente jours. Cette mesure a été prévue pour équilibrer les intérêts du débiteur et du créancier. Ne risque-t-elle toutefois pas d'impliquer, pour le débiteur un retrait journalier des sommes qui deviendraient saisissables ?

M. Bart Laeremans (Vlaams Blok) s'inquiète de la complexité du mécanisme prévu par la proposition de loi de Mme Lalieux et par les amendements déposés par le gouvernement. Il est loin d'être sûr que cette méthode soit la plus efficace.

D'autres questions se posent :

- la protection prévue vaut-elle seulement pour les salariés ou s'étend-elle aux personnes exerçant une profession libérale ?

Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Justitie, legt uit dat het weliswaar mogelijk is een procedure tot bewarend beslag onder derden in te leiden, maar die procedure zal alleen betrekking hebben op de voor beslag vatbare bedragen.

Mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) stelt dat haar fractie het eens is met de strekking van dat wetsontwerp, dat in de lijn ligt van een wetsvoorstel dat MR in de vorige zittingsperiode heeft ingediend.

Ze formuleert echter enkele opmerkingen terzake:

- loopt men met de maatregelen inzake de schuldvergelijking, zoals mevrouw Lalieux die heeft omschreven, niet het risico dat ze zich tegen de houder van de rekening keren? Een bank die de op een rekening ingelegde bedragen niet kan aanwenden in het kader van een schuldvergelijking, zal immers hoogst waarschijnlijk niet langer geneigd zijn kredietfaciliteiten toe te kennen aan de houder van de rekening;

- het lijkt aangewezen een inventaris op te maken van de instellingen die zullen moeten voldoen aan de verplichtingen inzake de codificatie van de niet voor beslag vatbare bedragen;

- wat het tijdstip van de inwerkingtreding betreft, zal rekening moeten worden gehouden met de praktische problemen waarmee tal van instellingen zullen moeten afrekenen;

- de berekening van het niet voor beslag vatbare gedeelte van het saldo op de bankrekening geschiedt naar rato van het aantal dagen die zijn verlopen sinds het begin van de termijn van dertig dagen. Die maatregel werd ingesteld om de intresten van de schuldenaar en van de schuldeiser op elkaar af te stemmen. Dreigt die maatregel voor de schuldenaar geen dagelijkse afhaling te impliceren van de bedragen, die dan ook vatbaar zouden worden voor beslag ?

De heer Bart Laeremans (Vlaams Blok) is ongerust over de ingewikkeldheid van de regeling waarin het wetsvoorstel van mevrouw Lalieux en de door de regering ingediende amendementen voorzien. Het is verre van zeker dat die methode ook de doeltreffendste is.

Daarbij rijzen ook nog andere vragen:

- geldt de vastgestelde bescherming alleen voor de werknemers of ook voor de beoefenaars van een vrij beroep ?

- une limite est-elle prévue quant à l'importance des montants déclarés insaisissables ?
- Quelles mesures seront-elles prises en ce qui concerne les contrats en cours, comme, par exemple, les contrats de prêt hypothécaire ?
- Le risque n'existe-t-il pas que, par l'interdiction de la compensation, les banques en viennent à interdire les petits crédits et les facilités de caisse ?
- Il est prévu que le projet entre en vigueur 4 mois après sa publication : ce délai est trop court pour mettre en œuvre le système prévu par le projet.

Mme Karine Lalieux (PS) précise que le calcul prévu par la proposition de loi et les amendements du gouvernement est celui mis au point par le Conseil de la consommation, auquel participent notamment le *Gezinsbond*, la C.G.S.L.B., *Test-Achats*, *Febecoop* et la F.G.T.B. pour les organisations des consommateurs, la F.E.B. l'*Association belge des Banques*, l'*U.P.C.*, *Fedichem*, l'*U .E.P.A.* et le *Conseil de la publicité* pour les organisations de la production.

C'est donc le secteur même, en collaboration avec tous les acteurs concernés, qui a élaboré ce système.

M. Claude Marinower (VLD) formule les observations suivantes :

- le projet prévoit que le débiteur puisse prouver par toute voie de droit que les montants visés aux articles 1409, 1409*bis* et 1410 ne sont pas susceptibles d'être saisis ou cédés lorsqu'ils sont versés sur un compte bancaire. La proposition de loi de Mme Lalieux, elle, dispose que «le débiteur peut prouver par toute voie de droit que les montants visés à l'article précédent et qui n'étaient pas susceptibles d'être saisis ou cédés, ont été déposées sur un compte à vue». Quelle est la raison de cette distinction ?

- une amende de 200 à 5.000 euros est prévue à l'article 7 de la proposition de loi de Mme Lalieux pour le donneur d'ordre qui, en violation de l'article 1411*bis*, § 4 du Code judiciaire, n'attribue pas un code particulier aux revenus protégés ou qui ne communique pas ce code à l'établissement de crédit où le compte à vue est ouvert. Le montant de cette amende est manifestement disproportionné par rapport à la faute commise.

- geldt een maximumbedrag dat onvatbaar voor beslag kan worden verklaard ?
- welke maatregelen zullen worden getroffen voor de lopende overeenkomsten, zoals bijvoorbeeld inzake hypothecaire leningen ?
- dreigen de banken door het verbod op schuldvergelijking kleine kredieten en kasfaciliteiten uiteindelijk niet te verbieden ?
- er is bepaald dat het wetsontwerp vier maanden na de bekendmaking ervan in werking treedt; die termijn is te kort om concreet uitvoering te geven aan de regeling waarin het wetsontwerp voorziet.

Mevrouw Karine Lalieux (PS) preciseert dat de berekening die werd vastgesteld bij het wetsvoorstel en bij de amendementen van de regering, werd uitgewerkt door de Raad voor het Verbruik, waaraan inzonderheid de volgende organisaties hun medewerking verlenen : de A.C.L.V.B., Test-Aankoop, Febecoop en het A.B.V.V. langs de zijde van de consumentenverenigingen, en het V.B.O., de Belgische Vereniging van Banken, de B.V.K., Fedichem, de B.V.V.O. en de Raad voor de Reclame wat de organisaties van producenten betreft.

Het is dus de sector zelf die in samenwerking met alle betrokkenen die regeling heeft uitgewerkt.

De heer Claude Marinower (VLD) formuleert de volgende opmerkingen :

- in het wetsontwerp is bepaald dat de schuldenaar door alle wettelijke middelen mag bewijzen dat de in de artikelen 1409, 1409*bis* en 1410 bedoelde bedragen niet vatbaar zijn voor beslag of overdracht wanneer ze zijn gestort op een bankrekening. In het wetsvoorstel van mevrouw Lalieux is daarentegen het volgende bepaald : «de schuldenaar mag met alle rechtsmiddelen bewijzen dat de in het vorige lid bedoelde bedragen die niet voor beslag of overdracht vatbaar zijn, gedeponeerd werden op een zichtrekening». Waarom wordt dat onderscheid gemaakt ?

- In artikel 7 van het wetsvoorstel van mevrouw Lalieux is voorzien in een geldboete van 200 tot 5.000 euro voor «de opdrachtgever die, in strijd met artikel 1411*bis*, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek, verzuimt een bijzondere code aan beschermde inkomsten toe te kennen of deze verzuimt mee te delen aan de kredietinstelling waarbij de zichtrekening is geopend». Het bedrag van die geldboete staat overduidelijk niet in verhouding tot het gepleegde feit.

M. Bart Laeremans (Vlaams Blok) est d'avis que la présence de représentants des banques au sein du Conseil de la consommation ne prouve pas qu'elles ont exprimé leur accord avec le système qui est exposé dans l'avis que ce Conseil a donné le 2 décembre. Il serait donc opportun que les représentants des banques soient entendus par la commission.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) observe que la compensation qu'effectuent les banques se fait en application des règles du Code civil.

Il faudra donc également adapter les articles concernés de ce Code.

Les facilités de paiement et les petits crédits facilitent les relations entre les banques et leurs clients. Si la compensation est interdite, il est à craindre que celles-ci ne seront plus permises.

Concernant le nouvel article 1411*quater* du Code judiciaire, que l'article 2 du projet vise à insérer, les huis-siers, à qui de nouvelles tâches sont imposées, ont-ils été consultés ?

*
* *

IV. — DISCUSSION ET VOTE DES ARTICLES

Art. 1er

L'examen de cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'amendement général n°2 (DOC 51, 0639/002), destiné à remplacer l'ensemble de l'article 2, est déposé par *le gouvernement*.

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, renvoie pour l'essentiel à son exposé introductif, au cours duquel elle a expliqué la teneur de cet amendement.

Volgens *de heer Bart Laeremans (Vlaams Blok)* bewijst het lidmaatschap van vertegenwoordigers van de banken van de Raad voor het Verbruik geenszins dat ze zich akkoord hebben verklaard met het advies dat die Raad terzake heeft uitgebracht op 2 december. Het ware dan ook wenselijk de vertegenwoordigers van de banken in commissie te horen.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) merkt op dat de door de banken verrichte schuldvergelijking plaatsvindt met toepassing van de in het Burgerlijk Wetboek vervatte regels.

De desbetreffende artikelen uit dat Wetboek zullen dus eveneens moeten worden aangepast.

Gemakkelijke betalingsvoorwaarden en kleine kredieten vergemakkelijken de betrekkingen van de banken met hun klanten. Indien schuldvergelijking wordt verboden, dan valt te vrezen dat dergelijke bankservice niet langer wordt toegestaan.

Werden overigens de gerechtsdeurwaarders geraadpleegd in verband met het nieuwe artikel 1411*quater* van het Gerechtelijk Wetboek dat artikel 2 van het wetsontwerp beoogt in te voegen ?

*
* *

IV. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

De regering dient het algemeen amendement nr. 2 (DOC 51 0639/002) in, dat ertoe strekt het gehele artikel 2 te vervangen.

Minister van Justitie mevrouw Laurette Onkelinx verwijst voor de krachtlijnen van dit amendement naar de uiteenzetting die ze tijdens de algemene bespreking heeft gehouden, toen zij de inhoud van dit amendement heeft toegelicht.

Elle précise néanmoins que l'amendement n°2 apporte certaines corrections techniques. Ainsi, l'article 2 proposé par l'amendement parle, par exemple, de sommes « créditées » sur un compte à vue, et non plus « versées », et préfère aux mots « compte bancaire », les termes, plus précis de « compte à vue ouvert dans un établissement de crédit comme défini à l'article 1er de la loi du 22 mars 1993 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit ».

Le ministre annonce par ailleurs le dépôt d'un amendement n°14 du gouvernement (DOC 51, 0639/004), afin de prendre en compte les remarques d'ordre technique formulées par l'Association belge des banques lors de l'audition de ses représentants (voir annexe).

M. Alain Courtois (MR) dépose, avec *Mme Martine Taelman (VLD)*, un sous-amendement (amendement n°9, DOC 51 0639/003), visant à apporter les corrections suivantes à l'article 1411*bis* proposé par l'amendement n°2 du gouvernement :

- dans le texte néerlandais, remplacer le mot « toestaan » par les mots « mogelijk maken » ;
- remplacer les mots « attribué aux » par les mots « indiqué au regard des » ;
- compléter l'article par l'alinéa suivant : « cette dernière obligation ne s'applique pas aux inscriptions de crédit à la suite d'un versement en espèces ».

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, précise qu'il arrive, dans la pratique, que des dirigeants d'entreprises en difficulté versent les salaires de leurs travailleurs en liquide sur leurs comptes. Ces sommes doivent bénéficier des mêmes protections que celles versées d'une autre manière. Il serait donc préférable que l'amendement n°9 ne soit pas adopté.

L'organisation « Test-Achats » est d'ailleurs de cet avis : « les auteurs de l'amendement n'ont pas envisagé le cas où c'est le débiteur de revenus protégés lui-même qui effectue un versement sur le compte bénéficiaire. Certaines entreprises pratiquent en effet cette pratique pour le paiement des salaires. L'amendement proposé aboutit dans cette hypothèse à priver le bénéficiaire de la protection prévue par la loi, et ce sans qu'il puisse exiger de son débiteur que les revenus en question fassent l'objet d'un virement ou d'un versement. Test Achats

Toch preciseert ze dat amendement nr. 2 een aantal technische verbeteringen aanbrengt. Zo wordt in het bij het amendement voorgestelde artikel 2 gewag gemaakt van bedragen die worden «gecrediteerd» op een zichtrekening, en niet langer van bedragen die worden «gestort» op een bankrekening; voorts worden de woorden «een bankrekening» vervangen door de preciezere bewoordingen «een zichtrekening, geopend bij een kredietinstelling zoals gedefinieerd in artikel 1 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen.».

De minister geeft voorts aan dat de regering een ander amendement zal indienen, te weten amendement nr. 14 (DOC 51 0639/004), waarin rekening wordt gehouden met de opmerkingen die de vertegenwoordigers van de Belgische Vereniging van Banken hebben geformuleerd tijdens de hoorzittingen (zie bijlage).

De heer Alain Courtois (MR) dient samen met *mevrouw Martine Taelman (VLD)* amendement nr. 9 (DOC 51 0639/003) in, als subamendement op amendement nr. 2. Het strekt ertoe de volgende wijzigingen aan te brengen in het bij amendement nr. 2 van de regering voorgestelde artikel 1411*bis*:

- in de Nederlandse tekst, het woord «toestaan» vervangen door de woorden «het mogelijk maken»;
- de woorden «toegekend aan» vervangen door de woorden «vermeld bij»;
- het artikel aanvullen met het volgende lid: «Deze laatste verplichting geldt niet voor krediteringen ten gevolge van een storting in contanten.».

De minister van Justitie preciseert dat het in de praktijk gebeurt dat bedrijfsleiders in moeilijkheden de lonen van hun werknemers in contanten op hun rekeningen storten. Voor die bedragen moet dezelfde bescherming gelden als voor de bedragen die op een andere wijze worden uitbetaald. Het ware derhalve aangewezen amendement nr. 9 niet aan te nemen.

Overigens is ook de organisatie «Test-Aankoop» die opvatting toegedaan: «de auteurs van het amendement hebben geen rekening gehouden met de situatie waarbij de schuldenaar van de beschermde inkomsten zelf is die een bedrag stort op de rekening van de begunstigde. Sommige ondernemingen maken inderdaad gebruik van deze handelswijze voor de betaling van salarissen. Het voorgestelde amendement leidt er in deze hypothese toe dat de begunstigde de bescherming van de inkomsten zoals voorzien bij het wetsontwerp, wordt ontnomen. Dit

pense qu'une telle discrimination n'est pas justifiée et probablement pas voulue par les auteurs de l'amendement ».

Mme Karine Lalieux (PS) ajoute que les sommes versées en espèces par l'employeur peuvent être facilement identifiées, et que ce mode de paiement ne laisse pas de place à la fraude. Ce serait donc un non-sens que ces sommes ne bénéficient pas de la même protection que celles virées par compte bancaire.

M. Alfons Borginon (VLD), président, demande comment la banque pourra s'assurer que le versement a bien été effectué par un tiers. Comment la banque pourra-t-elle par ailleurs connaître la nature de ce versement ? Rien ne dit en effet que les sommes en argent versées en espèces par un employeur sur le compte de ses travailleurs constituent un salaire. Il est tout à fait possible que ces sommes soient versées pour une autre raison (dette de l'employeur vis-à-vis de ses salariés par exemple).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) souligne que ce n'est pas aux banques que doit revenir l'obligation de vérifier si les sommes versées le sont bien en rétribution d'un travail fourni par le salarié.

M. Claude Marinower (VLD) fait également part de ses interrogations quant à la preuve qu'un versement en espèces effectué par un employeur sur le compte d'un salarié constitue bel et bien le paiement du salaire.

M. Melchior Wathelet (cdH) attire l'attention sur la situation de l'administration provisoire d'entreprises, où les administrateurs touchent les pensions et revenus de remplacement des salariés en espèces pour les reverser ensuite sur les comptes des destinataires de ces revenus. Comment la banque pourra-t-elle savoir qu'il s'agit de revenus protégés ?

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, répond que la seule exigence demandée aux banques est d'attribuer un code aux revenus protégés versés par des tiers sur le compte d'un titulaire, et de ne pas en attribuer aux sommes versées en espèce par le titulaire du compte lui-même.

gebeurt ook zonder dat deze laatste van zijn schuldeaar kan eisen dat de inkomsten door middel van een overschrijving in plaats van door een storting worden overgemaakt. Test-Aankoop meent dat een dergelijk onderscheid niet gerechtvaardigd en door de auteurs wellicht ook niet gewild is».

Mevrouw Karine Lalieux (PS) voegt eraan toe dat de door de werkgever in contanten gestorte bedragen gemakkelijk kunnen worden getraceerd, en dat die betalingswijze frauderen onmogelijk maakt. Het klopt dus niet dat die bedragen niet op dezelfde wijze zouden zijn beschermd als de bedragen die via een bankrekening worden overgeschreven.

Voorzitter Alfons Borginon (VLD) vraagt hoe een bank zich ervan kan vergewissen dat een derde wel degelijk een bedrag heeft gestort.

Hoe kan de bank voorts nagaan om wat voor storting het gaat? Het is immers niet zeker dat de bedragen die de werkgever in contanten op de rekening van de werknemers stort, een loon zijn; het is best mogelijk dat die bedragen een andere bestaansreden hebben, zoals een schuld van de werkgever ten opzichte van zijn werknemers.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) merkt op dat niet de banken de verplichting moeten hebben om na te gaan of de bedragen wel degelijk als bezoldiging van een door de loontrekkende geleverd werk zijn gestort.

Ook *de heer Claude Marinower (VLD)* heeft vragen omtrent het bewijs dat een storting in contanten door een werkgever op de rekening van een loontrekkende wel degelijk de betaling van het loon is.

De heer Melchior Wathelet (cdH) wijst op de situatie van het voorlopig bewind van ondernemingen, waarbij de bewindvoerders de pensioenen en de vervangingsinkomens van de loontrekkenden in contant geld ontvangen en ze vervolgens overmaken op de rekeningen van degenen voor wie die inkomsten bestemd zijn. Hoe zal de bank kunnen weten of het beschermde inkomen betreft ?

Mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Justitie antwoordt dat van de banken alleen wordt geëist dat ze een code toekennen aan de beschermde inkomsten die door derden worden gestort op de rekening van een houder en dat ze geen code toekennen aan de bedragen die in contanten worden gestort door de rekeninghouder zelf.

M. Claude Marinower (VLD) attire l'attention sur le problème de la preuve qu'il s'agit de revenus protégés lorsque ceux-ci ont été perçus par chèque circulaire.

M. Melchior Wathelet (cdH) se joint à cette remarque et estime que l'effet obtenu risque d'être l'inverse de celui recherché : si une personne a reçu en espèces, par exemple par chèque circulaire ou par l'intermédiaire de la poste, un revenu qui devrait en théorie être protégé, et qu'il va le déposer à la banque, cette somme ne sera pas protégée.

Le ministre de la Justice, indique qu'il s'agit là d'une autre problématique que celle traitée dans l'amendement.

M. Alfons Borginon (VLD), président, demande si la solution ne serait pas de dispenser d'attribuer un code lors d'un versement en espèces si aucun document prouvant qu'il s'agit de montants protégés n'est présenté.

M. Bart Laeremans (Vlaams Blok) attire l'attention sur le fait que les banques pourraient, pour contenter leurs clients, ne pas exiger de preuves que les revenus sont protégés. L'attribution de codes devrait donc être réservée aux revenus versés par les autorités publiques et par les employeurs. Plus généralement, nombre de problèmes pourraient être évités si tous les revenus de remplacement, tels que les pensions, étaient versés par virement bancaire.

Mme Karine Lalieux (PS) explique qu'en cas de paiement par chèque circulaire, l'organe émetteur du chèque est indiqué sur celui-ci (par exemple, le ministère des finances), ce qui permet de déterminer facilement la nature de la somme versée. S'il s'agit d'un salaire payé en espèces, la fiche de salaire ou une simple attestation permet également de savoir s'il s'agit ou non d'un revenu protégé.

Une solution pourrait être d'inscrire dans la loi que le Roi peut déterminer, par arrêté royal, la nature de la preuve à apporter en cas de versement en espèces.

M. Alain Courtois (MR) manifeste son intérêt pour cette suggestion. Il dépose par ailleurs les amendements n° 10, 11 et 12.

De heer Claude Marinower (VLD) vestigt de aandacht op het probleem van het bewijs dat het om beschermde inkomsten gaat als die via een circulaire cheque zijn geïnd.

De heer Melchior Wathelet (cdH) is het eens met die opmerking en is van mening dat men het tegenovergestelde effect zou kunnen krijgen van datgene dat wordt nagestreefd : als iemand in contant geld, bijvoorbeeld door middel van een circulaire cheque of via de post, een inkomen heeft ontvangen dat theoretisch zou moeten beschermd zijn en hij of zij dat geld bij de bank inlegt, zal dat bedrag niet beschermd zijn.

De minister van Justitie geeft aan dat dit een andere problematiek is dan die welke in het amendement aan bod komt.

Voorzitter Alfons Borginon (VLD) vraagt of de oplossing er niet zou kunnen in bestaan vrijstelling te verlenen voor het toekennen van een code bij een storting in contant geld als geen enkel document wordt voorgelegd waaruit blijkt dat het om beschermde bedragen gaat.

De heer Bart Laeremans (Vlaams Blok) attendeert erop dat de banken, om hun cliënten tevreden te stellen, geen bewijs zouden kunnen eisen dat de inkomsten beschermd zijn. De toekenning van codes zou dus moeten worden beperkt tot de inkomsten die worden gestort door de overheid en door de werkgevers. Meer algemeen zouden tal van problemen kunnen worden voorkomen indien alle vervangingsinkomens, zoals de pensioenen, op een bankrekening zouden worden overgeschreven.

Mevrouw Karine Lalieux (PS) stipt aan dat in geval van betaling door middel van een circulaire cheque op die laatste wordt vermeld welk orgaan die cheque heeft uitgegeven (bijvoorbeeld de minister van Financiën), wat de mogelijkheid biedt gemakkelijk de aard van het gestorte bedrag te bepalen. Als het een in contanten betaald loon betreft, maakt de loonfiche of een eenvoudig attest het tevens mogelijk te weten of het al dan niet om beschermde inkomsten gaat.

Een oplossing zou erin kunnen bestaan in de wet te bepalen dat de Koning, bij koninklijk besluit, de aard van het bewijs kan vaststellen dat in geval van storting in contanten moet worden geleverd.

De heer Alain Courtois (MR) geeft te kennen dat hij belang hecht aan die suggestie. Voorts dient hij de amendementen nrs. 10, 11 en 12 in.

L'amendement n°10 (DOC 51 0636/003) vise à remplacer dans l'article 1411bis, §2, proposé, les mots « ou cédé » par les mots « ou sur un compte à vue pour lequel une cession de créance a été communiquée ».

Ce n'est en effet pas le compte qui est cédé, mais la créance.

L'amendement n°11, quant à lui, remplace dans l'article 1411bis, § 4, alinéa 1er, proposé, les mots « communique le code visé au § 3 » par les mots « doit toujours communiquer le code visé au § 3 à son organisme financier, qui le transmettra à son tour ».

Enfin, l'amendement n°12 substitue les mots « son organisme financier, dont il est question au § 4 » aux termes « l'établissement de crédit auprès duquel le compte est ouvert ».

Le ministre de la Justice, prenant note des observations de la commission à propos de l'amendement n°9 de M. Courtois et Mme Taelman, dépose un sous-amendement (amendement n°16, 0639/005), qui complète le troisième point de cet amendement par les mots suivants « ,sauf dans les cas et selon les modalités prévus par le Roi ».

Le Roi déterminera donc, pour les versements en espèces, les hypothèses et les modalités qui permettront qu'un code soit mentionné au regard de ces versements. Ces modalités auront pour but de démontrer que les sommes qui sont versées sont bien des sommes protégées au sens des articles 1409, 1409bis et 1410 du Code judiciaire.

M. Melchior Wathelet (cdH) insiste sur le fait que la charge de la preuve devra reposer sur celui qui dépose l'argent et que ce ne sera pas à la banque qu'il reviendra d'enquêter sur l'origine des fonds versés ou sur la valeur du document probant que la personne produira.

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, confirme que la charge de la preuve incombera au déposant, et qu'aucune charge administrative supplémentaire ne sera imposée aux banques.

M. Alfons Borginon (VLD), président, demande si les employeurs ne sont pas, en vertu de la législation actuellement en vigueur, obligés de verser les salaires sur un compte en banque.

Amendement nr. 10 (DOC 51 0639/003) strekt ertoe in het voorgestelde artikel 1411bis, § 2, de woorden «of overgedragen zichtrekening» te vervangen door de woorden «zichtrekening of een zichtrekening waarvoor een overdracht van schuldvordering ter kennis werd gebracht».

Het is immers niet de rekening die wordt overgedragen maar de schuldvordering.

Met amendement nr. 11 wordt beoogd in het voorgestelde artikel 1411bis, § 4, eerste lid, het woord «deelt» te vervangen door de woorden «moet steeds» en het woord «mee» te vervangen door de woorden «meedelen aan zijn financiële instelling, die ze op haar beurt zal verzenden».

Amendement nr. 12 ten slotte heeft tot doel de woorden «de kredietinstelling waar de zichtrekening geopend is» te vervangen door de woorden «zijn financiële instelling waarvan sprake in § 4».

De minister van Justitie neemt nota van de opmerkingen van de commissie aangaande amendement nr. 9 van de heer Courtois en mevrouw Taelman, en dient op dat amendement subamendement nr. 16 (DOC 51 0639/005) in, dat het punt 3° aanvult met de woorden «, behalve in de gevallen en volgens de door de Koning vastgestelde nadere regels.».

De Koning zal dus, voor de stortingen in contanten, bepalen in welke omstandigheden en volgens welke nadere regels het zal toegestaan zijn om een code bij deze stortingen te vermelden. Die nadere regels zullen tot doel hebben te bewijzen dat de gestorte bedragen wel degelijk beschermde bedragen zijn in de zin van de artikelen 1409, 1409bis en 1410 van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Melchior Wathelet (cdH) legt de nadruk op het feit dat de bewijslast zal liggen bij degene die het geld deponeert en dat de bank geen onderzoek zal moeten instellen naar de oorsprong van de gestorte gelden of de waarde van het bewijsstuk dat de persoon voorlegt.

De minister van Justitie bevestigt dat de bewaargever het bewijs moet leveren en dat de banken niet hoeven te vrezen voor bijkomende administratieve besloimmeringen.

Voorzitter Alfons Borginon (VLD) vraagt of de werkgevers krachtens de thans vigerende wetgeving al niet verplicht zijn de lonen op een bankrekening te storten.

Le ministre de la Justice, répond que la loi du 12 avril 1965 sur la protection de la rémunération des travailleurs et l'arrêté royal du 5 mars 1986 déterminant les modalités relatives au paiement de la rémunération en monnaie scripturale et à la cession ou la saisie de l'avoir du compte bancaire ou de chèques postaux auquel la rémunération du travailleur est virée prévoient que la rémunération d'un travailleur peut-être versée de la main à la main, par assignation postale, par chèque circulaire ou par virement.

L'article 5, § 6, de la loi prévoit qu'en cas de saisie ou de cession d'un compte sur lequel la rémunération du travailleur est versée, le paiement de la partie non cessible et non saisissable de la rémunération s'effectue d'office de la main à la main, par assignation postale ou par un autre mode de paiement déterminé par le Roi.

Le Roi détermine également, après avis du Conseil National du Travail, la procédure par laquelle l'employeur est informé de la saisie ou de la cession du compte du travailleur.

C'est l'objet de l'arrêté royal du 5 mars 1986.

Les modes de paiement prévus sont, en cas de saisie ou de cession du compte sur lequel la rémunération du travailleur est versée, au choix de celui-ci (art. 3 de l'arrêté royal) : soit le paiement de la main à la main, soit le paiement par assignation postale, soit encore le paiement par chèque circulaire

C'est au travailleur qu'il appartient d'informer l'employeur de la saisie ou de la cession.

La loi prévoit une sanction pénale à charge de l'employeur qui paierait quand même sur un compte bancaire alors qu'il y a saisie ou cession.

Dès lors que le projet à l'examen a pour but de lutter contre l'exclusion bancaire et de permettre au débiteur saisi de continuer à pouvoir utiliser un compte bancaire malgré une saisie ou une cession, une modification de l'article 5, § 6 de la loi du 12 avril 1965 s'impose, afin de ne plus prévoir que l'employeur doit verser "d'office" la rémunération autrement que par virement, mais seulement à la demande du travailleur.

De minister van Justitie antwoordt dat, overeenkomstig de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers en overeenkomstig het koninklijk besluit van 5 maart 1986 houdende nadere regelen betreffende de uitbetaling van het loon in giraal geld en de overdracht van of het beslag op het tegoed van de bank- of de postcheckrekening waarop het loon van de werknemer wordt overgeschreven, het loon van een werknemer kan worden uitbetaald van hand tot hand, door middel van een postassignatie, per circulaire cheque of via een overschrijving.

Artikel 5, § 6, van voormelde wet bepaalt dat wanneer de rekening waarop het loon van een werknemer wordt gestort het voorwerp uitmaakt van beslag of overdracht, «de uitbetaling van het gedeelte van het loon dat niet voor overdracht of beslag vatbaar is van rechtswege [gebeurt] van hand tot hand, door middel van een postassignatie of volgens een andere wijze van betaling die door de Koning wordt bepaald».

Voorts stelt de Koning, «[na] het advies van de Nationale Arbeidsraad te hebben ingewonnen, [...] de procedure vast waarmee de werkgever van de overdracht van of het beslag op de rekening van de werknemer in kennis wordt gesteld».

Die procedure is opgenomen in het koninklijk besluit van 5 maart 1986.

Wanneer de rekening waarop het loon van een werknemer wordt gestort het voorwerp is van beslag of overdracht, «betaalt de werkgever de werknemer, naar keuze van deze laatste, ofwel van hand tot hand, ofwel met een postassignatie of een circulaire check» (artikel 3 van het koninklijk besluit).

Het komt de werknemer toe zijn werkgever in kennis te stellen van het beslag of de overdracht.

De wet voorziet in een strafrechtelijke sanctie ten aanzien van de werkgever die het loon van zijn werknemer, ondanks het beslag of de overdracht, toch nog op diens bankrekening zou overschrijven.

Het ter bespreking voorliggende wetsontwerp strekt ertoe te voorkomen dat schuldenaars geen toegang meer krijgen tot bankdiensten maar dat zij, ook in geval van beslag of overdracht, gebruik kunnen blijven maken van hun bankrekening. Daartoe is een wijziging vereist van artikel 5, § 6, van de wet van 12 april 1965, teneinde ervoor te zorgen dat de werkgever de betaling niet langer «van rechtswege» maar uitsluitend op verzoek van de werknemer op een andere manier dan per overschrijving moet regelen.

Mme Karine Lalieux (PS) prenant note de ces observations, annonce qu'elle déposera un amendement visant à insérer un nouvel article 6 dans le projet (voir *infra*, article 6).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) demande quelles réponses apporter aux préoccupations des huissiers de justice.

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, relève que la Chambre nationale des huissiers a exprimé ses inquiétudes vis-à-vis des modalités du système proposé, qui va obliger les huissiers à procéder aux calculs et à endosser une nouvelle responsabilité en cas d'erreur. Ils souhaiteraient un système plus simple.

Deux types de problèmes doivent être distingués : le mode de calcul de la protection d'une part, et diverses observations techniques d'autre part.

– **Le mode de calcul de la protection** : le projet suit l'avis du Conseil de la Consommation, qui a fait l'objet d'un accord unanime de ses membres.

Il s'agit d'un calcul *pro rata temporis* : le projet prévoit que la durée de protection pour des revenus mensuels est de 30 jours. Le montant insaisissable est calculé sous forme de 1/30ème par jour, et le montant protégé diminue donc au fil de la période de 30 jours.

C'est cette méthode, choisie par le Conseil de la Consommation, qui est la plus respectueuse des principes fondamentaux.

Les huissiers ont présenté un autre système de calcul, qui ne se fait pas *pro rata temporis*, mais de la manière suivante : total de l'ensemble ou d'une partie des revenus protégés – les dépenses du mois = somme protégée.

Ce système est totalement inéquitable parce qu'il se base sur les paiements effectués avec les revenus protégés.

La conséquence en est que si une partie du salaire d'un débiteur est protégée et l'autre pas (une personne gagne par exemple 1500 euros mais seuls 1000 euros sont protégés), mais que ce débiteur fait des dépenses

Mevrouw Karine Lalieux (PS) neemt akte van die preciseringen en kondigt aan dat zij een amendement zal indienen dat ertoe strekt een nieuw artikel 6 in het wetsontwerp in te voegen (*cf. infra*, artikel 6).

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) wenst te vernemen welke antwoorden moeten worden gegeven op de vragen waarmee de gerechtsdeurwaarders zitten.

De minister van Justitie stipt aan dat de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders zich bezorgd heeft getoond over de voorwaarden die aan de voorgestelde regeling gekoppeld zijn. Door die voorwaarde zullen de gerechtsdeurwaarders bepaalde berekeningen moeten maken en zullen zij een nieuwe verantwoordelijkheid dragen in geval van rekenfouten. Zij zijn voorstander van een eenvoudigere regeling.

Er zijn twee soorten van problemen gerezen: de wijze waarop het beschermde gedeelte wordt berekend enerzijds, en een aantal technische knelpunten anderzijds.

– **De wijze waarop het beschermde gedeelte wordt berekend**: het wetsontwerp sluit aan bij het advies van de Raad voor het Verbruik.

Alle leden van die Raad hebben ingestemd met dat advies, waarin een berekening *pro rata temporis* naar voren wordt geschoven. Aldus bepaalt het wetsontwerp dat de duur van de bescherming van de maandinkomsten 30 dagen bedraagt. Het niet voor beslag vatbare bedrag wordt berekend volgens dertigsten per dag en bijgevolg neemt dat bedrag af naarmate de periode van 30 dagen verstrijkt.

Die door de Raad voor het Verbruik gekozen methode respecteert het meest de grondbeginselen.

De gerechtsdeurwaarders hebben een andere berekeningswijze voorgesteld, die niet *pro rata temporis* maar als volgt is opgevat: het totaal van alle of van een deel van de beschermde inkomsten - de maanduitgaven = het beschermde bedrag.

Die berekeningswijze is volstrekt onbillijk, want ze is gebaseerd op de betalingen die met de beschermde inkomsten werden verricht.

Gevolg: als een deel van het loon van de schuldenaar beschermd is en een ander deel niet (bijvoorbeeld: iemand verdient 1.500 euro waarvan slechts 1.000 euro beschermd is), houdt hij geen tegen beslag beschermd

plus importantes que le montant des revenus protégés, il ne lui reste rien d'insaisissable.

C'est pourtant en début de mois que l'on paie les charges les plus importantes, comme le loyer, l'emprunt hypothécaire, les charges fixes, etc.

Concrètement, pour un revenu moyen, il n'y aurait presque jamais de somme insaisissable si on saisit le 15 du mois (toute la quotité insaisissable aurait été absorbée par les charges fixes).

Dans le système *pro rata temporis*, il reste toujours une quotité insaisissable au débiteur saisi, exprimée en 30ème de son revenu protégé. Le but est ici de toujours laisser un minimum d'argent au débiteur, ce à quoi le système des huissiers n'aboutit pas.

La proposition avancée par la Chambre nationale des huissiers de justice aurait aussi pour conséquence d'imposer au débiteur de communiquer à l'huissier ses relevés de compte, ce qui est attentatoire à sa vie privée. Le créanciers ou l'huissier pourraient de la sorte obtenir des informations qu'ils ne pourraient pas obtenir en temps normal (la liste des débiteurs du débiteur par exemple et la date des paiements).

Il convient de remarquer que les huissiers ont écrit au Conseil de la Consommation pour faire valoir leur point de vue. Cette méthode de calcul a donc été examinée, et rejetée par le Conseil de la Consommation, essentiellement pour les raisons invoquées ci-dessus.

– La Chambre nationale des huissiers de justice a également formulé diverses observations techniques sur le projet :

1. On pourra prouver qu'une somme versée sur un compte bancaire est protégée soit si le versement a été codé, soit par toute voie de droit. Les huissiers estiment que la preuve par toute voie de droit doit se voir accorder un caractère subsidiaire. Ce sera le cas en pratique, dès lors que l'utilisation du code sera largement répandue. Il faut néanmoins laisser ouverte cette faculté de rapporter la preuve par toute voie de droit du caractère

gédéelte meer over als zijn uitgaven hoger liggen dan het bedrag van zijn beschermde inkomsten.

In het begin van de maand worden echter traditioneel de grootste uitgaven gedaan: huur, hypotheeklening, vaste kosten enzovoort.

Concreet zou die berekening erop neerkomen dat voor een gemiddeld inkomen haast nooit nog een beschermd gedeelte overblijft indien het beslag plaatsvindt op de 15de van de maand (door de vaste kosten zal het volledige, niet voor beslag vatbare bedrag al zijn opgesoupeerd).

Met de berekeningswijze *pro rata temporis* behoudt de schuldenaar op wiens inkomsten beslag is gelegd, altijd een niet voor beslag vatbaar gedeelte, dat wordt uitgedrukt in dertigsten van zijn beschermde inkomsten.

Het is de bedoeling ervoor te zorgen dat de schuldenaar nog steeds een minimumbedrag voor zich overhoudt, en dat is niet het geval wanneer de door de deurwaarders voorgestelde regeling wordt toegepast. De door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders voorgestelde regeling zou tevens tot gevolg hebben dat de schuldenaar zijn rekeningafschriften aan de deurwaarder moet voorleggen, en zulks houdt een schending van de privacy in. Aldus zouden de schuldeisers of de deurwaarder informatie kunnen verkrijgen waartoe ze in normale omstandigheden geen toegang hebben (bijvoorbeeld de lijst van de schuldenaars van de schuldenaar en de betalingsdata).

Er dient op te worden gewezen dat de deurwaarders hun standpunt schriftelijk bij de Raad voor het Verbruik hebben aangekaart. Dat betekent dat die Raad die berekeningsmethode heeft onderzocht en vervolgens verworpen, vooral op grond van de voormelde redenen.

– De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders formuleerde tevens verschillende technische opmerkingen bij het wetsontwerp.

1. Men zal aan de hand van de codering, dan wel door alle wettelijke middelen kunnen aantonen dat een op een bankrekening gestort bedrag beschermd is. De deurwaarders zijn van oordeel dat de bewijsvoering door alle wettelijke middelen slechts als aanvullende maatregel mag worden toegepast. Dat zal in de praktijk ook het geval zijn, aangezien de codering op grote schaal zal worden gebruikt. Desondanks mag de mogelijkheid om

protégé d'un montant, ne serait-ce que si le débiteur de sommes protégées oublie de mentionner un code.

2. Les huissiers estiment que les débiteurs de pensions alimentaires doivent être dispensés de l'obligation d'attribuer un code. Si l'imposition d'une obligation de codage se conçoit facilement pour les administrations, les caisses de paiement et les employeurs, ce n'est pas le cas des personnes privées, qui auraient beaucoup plus de mal à se familiariser avec cette obligation. Pour l'essentiel, le codage se réalisera par des opérations automatisées chez le donneur d'ordre, ce qui sera impossible pour les particuliers. Les risques d'erreurs seraient par ailleurs nombreux, et une telle obligation pour les débiteurs alimentaires générerait sans doute plus de problèmes qu'elle n'en résoudrait.

L'objectif poursuivi par le projet n'est pas de contraindre les débiteurs de ces personnes, qui seront des personnes privées, d'assortir leurs virements d'un code particulier. On retombe à nouveau sur le souci émis au Sénat d'éviter cette formalité aux particuliers.

3. Une sanction pénale est imposée au donneur d'ordre qui ne mentionne pas de code lors d'un versement. Les huissiers estiment que cette sanction est dangereuse parce qu'elle ne nécessiterait pas un élément moral. Ceci n'est pas exact. Selon le droit commun, un élément moral est exigé, soit le dol général. Il ne s'agit donc pas d'une sanction automatique.

4. La Chambre nationale des huissiers de justice trouve aussi qu'il faudrait instaurer une sanction civile à charge du donneur d'ordre qui ne mentionne pas un code lors du versement. Les amendements du précédent gouvernement imposaient cette sanction civile au donneur d'ordre qui n'aurait pas attribué de code.

Après réflexion, il est apparu que cette sanction était peu justifiée.

En effet, le but de la sanction est de favoriser le créancier saisissant face à un tiers de mauvaise foi, dont le comportement fait que le créancier ne peut pas saisir tout ce à quoi il a droit.

door alle wettelijke middelen te bewijzen dat een bedrag beschermd is, niet worden afgeschaft, al was het maar voor het geval de schuldenaar van beschermde bedragen gewoon vergeet een code te vermelden.

2. De deurwaarders menen dat schuldenaars van onderhoudsgelden moeten worden vrijgesteld van de codeerverplichting. Besturen, uitbetalingsinstellingen en werkgevers een codering opleggen ligt voor de hand, maar particulieren zouden veel meer problemen ondervinden om die verplichting na te leven. De codering zal hoofdzakelijk op een geautomatiseerde manier bij de opdrachtgever gebeuren, maar voor particulieren is zulks onmogelijk. Afgezien van het feit dat het risico op fouten in dat geval zeer groot is, zou een dergelijke verplichting ten aanzien van de uitkeringsplichtige ongetwijfeld meer problemen opleveren dan ze zou oplossen.

Het ligt niet in de bedoeling van het wetsontwerp de schuldenaars van die personen (*in casu* particulieren) te verplichten hun overschrijvingen te voorzien van een speciale code. Overigens gingen ook in de Senaat stemmen op om de particulieren niet met die vormvereiste op te zadelen.

3. Wanneer een opdrachtgever nalaat een code te vermelden bij het uitvoeren van een storting, kan hij een strafrechtelijke sanctie oplopen. De deurwaarders achten een dergelijke sanctie hachelijk, omdat ze geen moreel bestanddeel zou vereisen. Dat klopt niet. Op grond van het gemeen recht is een moreel bestanddeel vereist, met name het kwaad opzet. De sanctie wordt dus niet automatisch opgelegd.

4. De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders is voorts van oordeel dat de opdrachtgever die bij de storting geen code opgeeft, een burgerrechtelijke sanctie zou moeten worden opgelegd. De amendementen die door de vorige regering werden ingediend, voorzagen in een dergelijke burgerrechtelijke sanctie die kon worden opgelegd aan een opdrachtgever die had nagelaten een code te vermelden.

Bij nader inzien bleek die sanctie niet echt gerechtvaardigd.

De sanctie beoogt immers de beslagleggende schuld-eiser in het voordeel te stellen ten aanzien van een derde die te kwader trouw is, en wiens handelingen de schuld-eiser verhinderen beslag te leggen op alles waarop hij aanspraak kan maken.

Ici cela aurait été la situation inverse : par la faute du tiers (le donneur d'ordre), le créancier aurait touché plus que ce à quoi il aurait eu droit.

De plus, cela ne présente pas d'intérêt pour le débiteur de voir le donneur d'ordre condamné aux causes de la saisie : sa propre situation ne s'en trouve pas améliorée.

Cette sanction civile ne se justifiait pas et n'a donc pas été conservée. Elle n'offre de plus pas véritablement de plus value par rapport au droit commun de la responsabilité, basé sur la faute, le dommage et le lien causal entre les deux.

La sanction pénale suffira pour assurer l'effectivité de l'obligation de codage.

Une sanction civile est par contre prévue à charge de la personne qui attribue frauduleusement un code à un versement.

5. La Chambre nationale des huissiers estime que le libellé de l'article 1411ter, § 2, qui décrit le mode de calcul *pro rata temporis*, manque de rigueur. Elle suggère que l'on remplace les termes «calcul de la partie du solde non saisissable» par «calcul du solde créateur non saisissable».

Le texte peut rester tel quel.

Les termes «calcul de la partie du solde non saisissable» sont peut-être un peu lourds, mais ne posent aucun problème.

Eventuellement, ils pourraient être remplacés par «calcul du solde saisissable». La référence au terme «créateur», suggéré par les huissiers, est inutile et génératrice de controverse : en effet, il est admis que l'on ne peut saisir que le solde positif d'un compte bancaire (un créancier ne peut donc pas aller puiser dans le découvert du compte bancaire de son débiteur). S'il est ici précisé que seul le solde «créateur» peut-être saisi, le risque existe que des conséquences en soient tirées dans les autres cas de saisies, basées sur une interprétation *a contrario*, ce qu'il convient d'éviter.

6. Lorsqu'un capital constitué de revenus protégés est versé sur un compte bancaire et qu'il est afférent à une

In dit geval zou zich het omgekeerde voordoen; op grond van de fout van de derde (de opdrachtgever) zou de schuldeiser meer hebben verkregen dan datgene waarop hij aanspraak had kunnen maken.

Bovendien heeft de schuldenaar er niet het minste belang bij dat de opdrachtgever een sanctie wordt opgelegd die betrekking heeft op de oorzaken van het beslag; zulks verbetert zijn eigen situatie niet.

Die burgerrechtelijke sanctie was niet gerechtvaardigd en werd dus niet behouden. Bovendien biedt ze ten aanzien van het gemeen recht geen echte meerwaarde op het vlak van de aansprakelijkheid, die gestoeld is op een gemaakte fout, de geleden schade en het oorzakelijk verband tussen beiden.

De strafrechtelijke sanctie zal volstaan om de efficiëntie van de coderingsverplichting te garanderen.

Er wordt daarentegen wel een burgerrechtelijke sanctie in uitzicht gesteld ten laste van personen die een storing op bedrieglijke wijze van een code voorzien.

5. De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders meent dat de bewoordingen van artikel 1411ter, § 2, waarin de berekeningswijze *pro rata temporis* wordt uiteengezet, onvoldoende nauwkeurig zijn. Ze stelt voor de woorden «De berekening van het niet voor beslag vatbare gedeelte van het saldo» te vervangen door de woorden «De berekening van het niet voor beslag vatbare creditsaldo».

De rest van de tekst behoeft geen wijzigingen.

De formulering «De berekening van het niet voor beslag vatbare gedeelte van het saldo» lijkt misschien gewichtig, maar vormt geen enkel probleem.

Men zou de uitdrukking eventueel kunnen vervangen door «berekening van het voor beslag vatbare gedeelte». Verwijzen naar de term «creditsaldo», zoals de gerechtsdeurwaarders suggereren, is niet nodig en kan tot discussie aanleiding geven: men is het er immers over eens dat alleen het positief saldo van een bankrekening voor beslag in aanmerking komt (een schuldeiser mag dus niet putten uit de debetstand van de bankrekening van zijn schuldenaar). Als hier wordt gepreciseerd dat alleen het «credit»-saldo voor beslag in aanmerking komt, dreigt zulks gevolgen te hebben voor andere gevallen van beslag die gebaseerd zijn op een interpretatie *a contrario*, wat moet worden voorkomen.

6. Al een uit beschermde inkomsten samengesteld kapitaal op een bankrekening wordt gestort en betrek-

période de plus de 30 jours (une indemnité de licenciement de 3 mois, des arriérés d'allocations familiales de 6 mois, ...), la durée de la protection est d'autant de jours que les jours couverts par la période que représente le capital.

Par exemple, si une indemnité de préavis de 3 mois est versée, la protection vaudra 90 jours (3 mois x 30 jours). Si des arriérés d'allocations familiales de 6 mois sont versés, la protection sera de 180 jours (6 mois x 30 jours).

Il ne s'agit que de transposer les règles qui prévalent pour la protection habituelle (un salaire) aux hypothèses particulières de versement de capitaux.

Sans cette disposition, les capitaux seraient très fortement discriminés : une indemnité de préavis de 6 mois aurait une durée de protection identique à un salaire unique, soit 30 jours. La protection aurait donc été beaucoup moins efficace pour un capital : 1/30ème d'un capital de 6 mois est évidemment 6 fois plus important qu'1/30ème d'un salaire mensuel.

7. En cas de saisie ou de cession, la banque doit communiquer la liste des montants codés versés au cours des 30 derniers jours. Les huissiers soutiennent que le projet contient une lacune textuelle en ne prévoyant pas une période plus longue en cas de versement d'un capital, puisque ceux-ci sont protégés pendant plus que 30 jours.

Il s'agit d'une solution pragmatique.

La banque ne peut pas deviner qu'un capital a été versé 2 mois avant. Il faut donc s'en tenir à la période de 30 jours (qui constituera de loin les hypothèses les plus fréquentes).

Ce capital, versé deux mois avant, ne sera pas renseigné par la banque à l'huissier, mais il reste toujours la preuve par toute voie de droit, qui sera apportée aisément ici.

8. La Chambre nationale des huissiers souhaiterait également que la banque ne se limite pas à leur communiquer les montants codés : ils voudraient avoir accès à tous les mouvements du compte du débiteur saisi. Ils invoquent le fait qu'ils pourraient ainsi procéder eux-mêmes aux corrections nécessaires, comme par exemple accorder, d'initiative, une protection aux pensions alimentaires qu'ils remarqueraient dans la liste.

king heeft op een periode van meer dan 30 dagen (een ontslagvergoeding van drie maanden, achterstallige gezinsbijslag van zes maanden enzovoort), loopt de duur in dagen van bescherming zo lang als er dagen zijn in de met het kapitaal overeenstemmende periode.

Als bijvoorbeeld een opzeggingsvergoeding van 3 maanden wordt gestort, zal de bescherming 90 dagen (3 x 30 dagen) duren; als achterstallige gezinsbijslag van zes maanden worden gestort, zal de bescherming 180 dagen (6 x 30 dagen) duren.

Het komt er alleen op aan de regels voor de gewone bescherming (een salaris) om te zetten naar de bijzondere gevallen van kapitaalstorting.

Zonder die bepaling zouden de kapitalen zeer ongelijk worden behandeld: een opzeggingsvergoeding van zes maanden zou maar dezelfde bescherming krijgen als een salaris, namelijk 30 dagen. Het kapitaal zou dus veel minder doeltreffend zijn beschermd: 1/30^e van een kapitaal van zes maanden is uiteraard zesmaal belangrijker dan een 1/30^e van een maandsalaris.

7. Bij beslag of overdracht moet de bank de lijst van de gecodeerde bedragen meedelen die de jongste 30 dagen zijn gestort. De gerechtsdeurwaarders beweren dat de tekst van het wetsontwerp een leemte vertoont, doordat niet in een langere periode is voorzien als een kapitaal wordt gestort; dat wordt immers langer dan 30 dagen beschermd.

Het gaat om een pragmatische oplossing.

De bank kan niet «raden» dat een kapitaal twee maanden voordien is gestort. Men houdt het dus bij een periode van 30 dagen (allicht het meest voorkomende geval).

De bank zal het twee maanden voordien gestorte kapitaal niet aan de gerechtsdeurwaarder meedelen. Terzake geldt echter nog altijd het bewijs door enig rechtsmiddel, wat in dit geval makkelijk is.

8. De Nationale kamer van gerechtsdeurwaarders wenst eveneens dat de bank zich niet beperkt tot het meedelen van de gecodeerde bedragen: zij zouden inzage willen hebben in alle bewegingen van de rekening van de beslagen schuldenaar. Hun argument is dat zij daardoor zelf de nodige correcties zouden kunnen uitvoeren; zij zouden bijvoorbeeld op eigen initiatief alimentatie-uitkeringen die zij in de lijst opmerken, kunnen beschermen.

Cet argument ne tient cependant pas face à la violation du droit au respect de la vie privée. Par ailleurs, l'huissier aurait de la sorte accès à de très nombreuses informations sur le débiteur : ses propres débiteurs, et le jour du mois où certaines sommes sont versées.

9. Le projet fait référence à un formulaire standardisé sur lequel le débiteur fera valoir ses observations à l'huissier ou au créancier relativement au décompte qui lui est proposé.

Le projet prévoit que le Roi peut déterminer le contenu de ce formulaire. Les huissiers estiment que le Roi *doit* déterminer le contenu de ce formulaire.

Concrètement, ce formulaire sera établi à des fins de sécurité juridique.

M. Melchior Wathelet (cdH) demande ce qu'il adviendra si une indemnité forfaitaire est versée au travailleur (par exemple une indemnité forfaitaire de 6 mois de salaire pour licenciement).

En cas de transfert ou de cession d'un compte sur lequel une indemnité de plusieurs mois a été versée, comment la banque vers lequel le compte est transféré saura-t-elle que l'insaisissabilité ne doit pas s'étaler sur 30 jours mais bien sur plusieurs mois ? Le titulaire du compte peut certes informer le nouvel établissement bancaire de ce fait, mais comment s'assurer que celui-ci respectera cette obligation ?

Le ministre de la Justice, répond que si rien n'est précisé, ce sera le délai de 30 jours qui sera d'application. Si, par contre, cette indemnité équivaut à plusieurs mois de salaire, le délai sera égal à cette période de temps.

Mme Karine Lalieux (PS) ajoute, concernant le passage d'une banque à une autre, qu'une réflexion globale à ce sujet a été engagée sous les auspices du premier ministre, l'objectif étant d'assurer que, lorsqu'une personne change de banque, l'ensemble des informations concernant le compte clôturé soit transféré vers l'autre banque. Ce problème sera donc définitivement réglé dans un très proche avenir.

L'amendement 14 a été retiré.

Les sous-amendements 16, 9, 10, 11, 12 et l'amendement 2 sont adoptés à l'unanimité.

L'article, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Dat argument houdt echter geen stand in het licht van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De gerechtsdeurwaarder zou zodoende overigens inzage krijgen in heel wat informatie over de schuldenaar: diens eigen schuldenaars, en de datum van de maand waarop bepaalde bedragen worden gestort.

9. Amendement nr. 2 van de regering verwijst naar een gestandaardiseerd formulier waarop de schuldenaar zijn opmerkingen voor de gerechtsdeurwaarder of de schuldeiser over de hem voorgestelde berekening mag formuleren.

Er wordt bepaald dat de Koning de inhoud ervan *kan* bepalen. De gerechtsdeurwaarders vinden dat de Koning de inhoud ervan *moet* bepalen.

Concreet zal dit formulier worden opgesteld om redenen van rechtszekerheid.

De heer Melchior Wathelet (cdH) vraagt wat er zal gebeuren als aan de werknemer een forfaitaire vergoeding wordt gestort (bijvoorbeeld een forfaitaire ontslagvergoeding van 6 maanden salaris).

Hoe zal de bank waarnaar bij een overdracht van een rekening waarop een vergoeding van verscheidene maanden is gestort, weten dat de onvatbaarheid voor beslag geen 30 dagen duurt, maar verscheidene maanden? De rekeninghouder kan de nieuwe bankinstelling hiervan wel op de hoogte brengen, maar hoe kan men zeker zijn dat deze laatste die verplichting zal nakomen?

De minister van Justitie antwoordt dat als niets wordt gepreciseerd, de termijn van 30 dagen zal gelden. Als die vergoeding daarentegen gelijk is aan verscheidene maanden salaris, zal de termijn gelijk zijn aan die tijdsperiode.

Mevrouw Karine Lalieux (PS) voegt daar met betrekking tot de overstap van de ene bank naar de andere aan toe dat men onder toezicht van de eerste minister is beginnen nadenken over het vraagstuk in zijn geheel. Daarbij is het de bedoeling ervoor te zorgen dat wanneer iemand van bank verandert, alle gegevens over de gesloten rekening aan de andere bank wordt toegezonden. Die moeilijkheid zal dus eerlang definitief geregeld zijn.

Amendement nr. 14 wordt ingetrokken.

De subamendementen nrs. 16, 9, 10, 11, 12 en het amendement nr. 2 worden eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art.3

Un amendement n°3 (DOC 51, 0639/002) est déposé par le gouvernement.

Cet amendement reformule cet article comme suit :

«Art. 3. — À l'article 1452, alinéa 2, du même Code, il est ajouté un 4° , rédigé comme suit :

4° Le cas échéant, les montants codés qui ont été inscrits au crédit d'un compte à vue et la date de leur inscription s'ils l'ont été au cours de trente jours qui précèdent à la date de la saisie.».

M. Alain Courtois (MR) et consorts présentent un amendement n°13 (DOC 51 0639/003) apportant une correction linguistique à la version néerlandaise de l'article 3 (le mot « *kredietzijde* » est remplacé par le mot « *creditzijde* »)

Mme Laurette Onkelinx, ministre de la Justice, marque son accord avec cet amendement.

Les amendements n°13 et 3 sont adoptés à l'unanimité.

L'article 3, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Art.3 bis (nouveau)

Mme Karine Lalieux (PS) et *André Perpète (PS)* déposent un amendement n°15 (DOC 51, 0639/004), insérant un article 3bis dans le projet de loi.

L'intervenant explique que cet amendement vise à limiter l'interdiction de la compensation aux dépassements non autorisés. En cas de découvert non autorisé, le client de l'établissement de crédit sera invité à contacter ce dernier dans les 30 jours, afin de négocier et de trouver une solution au dépassement. Si le client ne contacte pas l'établissement de crédit dans ce délai, la compensation redeviendra possible.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) demande que l'Association belge des banques soit appelée à donner son avis sur cette nouvelle disposition.

Mme Karine Lalieux (PS) se ravise, retire son amendement et annonce qu'elle déposera, après examen approfondi de cette problématique en concertation avec

Art. 3

De regering dient amendement nr. 3 (DOC 51 0639/002) in. Dat amendement strekt ertoe dat artikel anders te formuleren, met name als volgt :

«Art. 3. — In artikel 1452, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt een 4° ingevoegd, luidende :

4° In voorkomend geval, de gecodeerde bedragen die op de kredietzijde van een zichtrekening ingeschreven werden en de datum van hun inschrijving indien deze gebeurden tijdens 30 dagen die de datum van het beslag voorafgaan.».

De heer Alain Courtois (MR) c.s. dient amendement nr. 13 (DOC 51 0639/003) in, teneinde een taalkundige verbetering aan te brengen in de Nederlandse tekst van artikel 3 (het woord «kredietzijde» wordt vervangen door het woord «creditzijde»).

De minister van Justitie stemt met dat amendement in.

De amendementen nrs. 13 en 3 worden eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3bis (nieuw)

Mevrouw Karine Lalieux (PS) en de heer André Perpète (PS) dienen amendement nr. 15 (DOC 51 0639/004) in, tot invoeging van een artikel 3bis (nieuw) in het wetsontwerp.

De indienster legt uit dat dit amendement ertoe strekt het verbod op schuldvergelijking alleen te laten gelden voor niet-toegestane overschrijdingen. Zo er sprake is van een niet-toegestane debetstand zal de klant van de kredietinstelling worden verzocht binnen 30 dagen contact op te nemen met die instelling teneinde onderhandelingen te voeren en een oplossing voor de overschrijding te vinden. Indien de klant binnen die termijn geen contact opneemt met de kredietinstelling wordt schuldvergelijking opnieuw mogelijk.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) vraagt dat de Belgische Vereniging van Banken om advies zou worden gevraagd over die nieuwe bepaling.

Mevrouw Karine Lalieux (PS) bedenkt zich, trekt haar amendement in en kondigt aan dat zij, na een grondig onderzoek van dat vraagstuk in overleg met de Belgische

l'Association belge des banques, une proposition séparée sur cette question.

Art.4

Un amendement n°4 (DOC 51 0639/002) est présenté par le *gouvernement*, qui supprime l'article 4.

Le ministre de la Justice, explique que comme la délégation donnée au Roi a été indiquée dans les articles qui nécessitent des mesures d'exécution, un article général ne se justifie plus.

L'amendement n°4 est adopté à l'unanimité.

L'article 4 est donc supprimé.

Art.5

Un amendement n°5 (DOC 51 0639/002) est déposé par le *gouvernement*, qui remplace l'article par la disposition suivante :

«Art. 5. — La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tard le premier jour du douzième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*».

La raison de cet amendement, explique *le ministre de la Justice*, est de laisser aux banques le temps de trouver un système de code qui soit accepté par tous les systèmes informatiques des institutions qui s'occupent des transferts de fonds. Ce délai pourra aussi être mis à profit pour organiser une large campagne d'information, et permettre à de nombreuses institutions publiques (comme les CPAS par exemple) de s'adapter aux nouvelles dispositions.

L'amendement n°5 est adopté à l'unanimité.

L'article 5, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Art.6 (nouveau)

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) présente l'amendement n°7 (DOC 51 0639/003), qui insère un article 6 (nouveau) rédigé comme suit :

«Art. 6. — § 1er. À l'article 1409, § 1er, alinéa 4, du Code judiciaire, modifié en dernier lieu par la loi du 22

Vereniging van Banken, terzake een afzonderlijk wetsvoorstel zal indienen.

Art. 4

De regering dient amendement nr. 4 (DOC 51 0639/002) in, tot weglating van artikel 4.

De minister van Justitie legt uit dat een algemeen artikel niet langer gerechtvaardigd is aangezien de aan de Koning toegekende machtiging werd opgenomen in de artikelen waarvoor uitvoeringsmaatregelen nodig zijn.

Amendement nr. 4 wordt eenparig aangenomen.

Aartikel 4 wordt derhalve weggelaten.

Art. 5

De regering dient amendement nr. 5 (DOC 51 0639/002) in, teneinde dit artikel te vervangen als volgt :

«Art. 5. — Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op de eerste dag van de twaalfde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*».

De minister van Justitie geeft aan dat dit amendement is ingegeven door het oogmerk de banken de nodige tijd te verschaffen een coderingssysteem te vinden dat hanterbaar is voor alle informaticasystemen van de instellingen die zich bezighouden met de overdracht van geldbedragen. Die termijn kan tevens te baat worden genomen om een ruime voorlichtingscampagne op te zetten, en om talrijke openbare instanties (de OCMW's bijvoorbeeld) de kans te geven zich naar de nieuwe bepalingen te schikken.

Amendement nr. 5 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6 (nieuw)

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient amendement nr. 7 (DOC 51 0639/003) in, tot invoeging van een artikel 6 (*nieuw*), luidende :

«Art. 6. — § 1. In artikel 1409, § 1, vierde lid, van het *Gerechtigd Wetboek*, laatst gewijzigd bij de wet van

décembre 2003, la dernière phrase est complétée par les mots «et ce, au plus tard le 1er janvier 2005».

§ 2. À l'article 1409, § 1er *bis*, alinéa 4, du Code judiciaire, modifié par la loi du 22 décembre 2003, la dernière phrase est complétée par les mots «et ce, au plus tard le 1er janvier 2005». ».

L'intervenant explique que, sur un compte à vue, il est tenu compte du fait que le débiteur a ou non des enfants à charge. Étant donné que la loi-programme du 22 décembre 2003 a laissé au gouvernement jusqu'au 1er janvier 2005 pour déposer un projet de loi de confirmation des arrêtés royaux visant notamment à préciser ce qu'il y a lieu d'entendre par «enfant à charge» et que ce ne sera qu'au 1er janvier 2006 qu'il pourra être déterminé avec certitude si ce projet de loi produira ou non ses effets, le projet de loi à l'examen posera des problèmes pratiques en cas de saisie ou de cession avant le 1er janvier 2006. Faute de définition de la notion d'«enfant à charge», les huissiers de justice et l'administration fiscale prendront en effet des risques lorsqu'ils établiront un décompte. Il convient dès lors de définir clairement cette notion avant l'entrée en vigueur du projet de loi à l'examen.

Le ministre de la Justice, est d'avis que ces amendements visent une autre problématique que celle visée par le projet de loi. Des délais pour la définition de l'enfant à charge en matière de saisie viennent d'être fixés dans la loi-programme. Un groupe de travail a été constitué et examine cette problématique avec les parastataux sociaux. Il n'est donc pas utile de revoir d'ores et déjà, dans le projet de loi à l'examen, lesdits délais.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) répond que les deux problématiques sont liées, et qu'il n'est donc pas compréhensible que cette question ne soit pas réglée dans le projet de loi.

Mme Karine Lalieux (PS) présente un amendement n°17 insérant dans le projet un article 6, rédigé comme suit : « À l'article 5, §6, de la loi du 12 avril 1965, remplacer les mots « d'office » par les mots «, à la demande du travailleur ».

L'amendement n°7 est rejeté par 10 voix contre 4.

22 december 2003, wordt de laatste zin aangevuld als volgt : «en dit uiterlijk op 1 januari 2005».

§ 2. In artikel 1409, § 1 *bis*, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 22 december 2003, wordt de laatste zin aangevuld als volgt : «en dit uiterlijk op 1 januari 2005».

De indienster geeft aan dat op een zichtrekening rekening wordt gehouden met het feit of de schuldenaar al dan niet kinderen ten laste heeft. De programmawet van 22 december 2003 heeft de regering tot 1 januari 2005 de tijd gegeven om een wetsontwerp in te dienen ter bekrachtiging van de koninklijke besluiten die er met name toe strekken te preciseren wat precies onder «kind ten laste» moet worden verstaan; voorts zal pas op 1 januari 2006 met zekerheid kunnen worden vastgesteld of dat wetsontwerp al dan niet uitwerking zal kunnen hebben. Gelet op wat voorafgaat, zal het ter bespreking voorliggende wetsontwerp een aantal praktische problemen doen rijzen ingeval van beslag of van overdracht die vóór 1 januari 2006 plaatsvinden. Zolang een definitie van het begrip «kind ten laste» uitblijft, zullen de gerechtsdeurwaarders en de belastingadministratie immers risico's lopen bij het opstellen van een afrekening. Er dient derhalve duidelijkheid te komen over dit begrip vooraleer het ter bespreking voorliggende wetsontwerp in werking zal treden.

De minister van Justitie is van mening dat deze amendementen op een ander vraagstuk slaan dan de inhoud van het wetsontwerp. De termijnen waarbinnen, inzake beslag, het begrip «kind ten laste» moet worden gedefinieerd, werden zopas in de programmawet vastgesteld. Er werd terzake een werkgroep opgericht, die dit vraagstuk samen met de sociale parastatale instellingen bestudeert. Het lijkt dus niet zinvol voormelde termijnen nu reeds in het ter bespreking voorliggende wetsontwerp bij te sturen.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) antwoordt dat de twee probleemdossiers met elkaar verbonden zijn en dat het dan ook onbegrijpelijk zou zijn dat dit knelpunt niet in het wetsontwerp zou worden uitgeklaard.

Mevrouw Karine Lalieux (PS) is mede-indiener van amendement nr. 17, tot invoeging in het wetsontwerp van een artikel 6(*nieuw*), luidend als volgt: «In artikel 5, § 6, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, worden de woorden «van rechtswege» vervangen door de woorden «op verzoek van de werknemer»».

Amendement nr. 7 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

L'amendement n°17, insérant un nouvel article 6, est adopté à l'unanimité.

Art.7 (nouveau)

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) présente l'amendement n°8 qui insère un nouvel article 7, rédigé comme suit :

« § 1er. À l'article 1409, § 1er, alinéa 5, du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 2003, les mots «31 décembre 2004» sont remplacés par les mots «30 juin 2004», les mots «Avant le 1er janvier 2005» sont remplacés par les mots «Avant le 1er janvier 2004» et les mots «avant le 1er janvier 2006» sont remplacés par les mots «avant le 1er janvier 2005».

§ 2. À l'article 1409, § 1er bis, alinéa 5, du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 2003, les mots «31 décembre 2004» sont remplacés par les mots «30 juin 2004», les mots «Avant le 1er janvier 2005» sont remplacés par les mots «Avant le 1er janvier 2004» et les mots «avant le 1er janvier 2006» sont remplacés par les mots «avant le 1er janvier 2005».

L'intervenant renvoie à la justification de son amendement (DOC 51, 0639/003).

L'amendement n°8 est rejeté par 10 voix contre 4.

Intitulé du projet de loi

Un amendement du gouvernement (amendement n°1 du gouvernement, DOC 51 0639/02) est déposé en vue de modifier l'intitulé du projet de loi.

Le ministre de la Justice explique que le projet de loi vise tant la protection en cas de saisie qu'en cas de cession des montants protégés. Il s'impose donc d'insérer les mots « et l'incessibilité » entre les mots « l'insaisissabilité » et les mots « sont crédités sur un compte à vue ».

D'autre part, l'amendement propose de remplacer les termes « sont versés sur un compte bancaire » par les mots « sont versés sur un compte à vue ». En effet, il est juridiquement plus correct de parler de montants « crédités » que de montants « versés », et il est plus opportun de faire référence à la notion de compte à vue.

Amendement nr. 17, tot invoeging van een artikel 6(nieuw), wordt eenparig aangenomen.

Art. 7(nieuw)

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient amendement nr. 8 in, tot invoeging van een artikel 7(nieuw), luidend als volgt:

«§ 1. In artikel 1409, § 1, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2003 worden de woorden «31 december 2004» vervangen door de woorden «30 juni 2004», worden de woorden «vóór 1 januari 2005» vervangen door de woorden «vóór 1 juli 2004» en de woorden «vóór 1 januari 2006» worden vervangen door de woorden «vóór 1 januari 2005».

§ 2. In artikel 1409, § 1bis, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2003, worden de woorden «31 december 2004» vervangen door de woorden «30 juni 2004», worden de woorden «vóór 1 januari 2005» vervangen door de woorden «vóór 1 juli 2004» en worden de woorden «vóór 1 januari 2006» vervangen door de woorden «vóór 1 januari 2005».

De indienstverwijst naar de verantwoording van haar amendement (DOC 51 0639/003).

Amendement nr. 8 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Opschrift van het wetsontwerp

De regering dient amendement nr. 1 (DOC 51 0639/002) in, tot wijziging van het opschrift van het wetsontwerp.

De minister van Justitie licht toe dat het wetsontwerp zowel de bescherming van de beschermde bedragen bij beslag als bij overdracht beoogt. Tussen de woorden «de onvatbaarheid» en de woorden «voor beslag» moeten derhalve de woorden «en de onoverdraagbaarheid» worden ingevoegd.

Voorts strekt het amendement tot vervanging van de woorden «op een bankrekening zijn gestort» door de woorden «op een zichtrekening gecrediteerd zijn». Uit een juridisch oogpunt is het immers correcter naar «gecrediteerde» bedragen dan wel naar «gestorte» bedragen te verwijzen, en lijkt het wenselijker aan het begrip «zichtrekening» te refereren.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dépose un amendement analogue (amendement n°6, DOC 51 0639/003).

M. Alfons Borginon (VLD), président, considère que l'amendement du gouvernement est préférable, étant donné que le mot « *overdracht* » utilisé dans la version néerlandaise de l'amendement de Mme Liesbeth Van der Auwera, signifie la cession ou la transmission, et non l'incessibilité (« *onoverdrachtbaarheid* »).

L'amendement n°1 est adopté à l'unanimité moins une abstention.

L'amendement n°6 devient par conséquent sans objet.

*
* *

Le projet de loi, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Les propositions de loi jointes deviennent par conséquent sans objet.

Le rapporteur,

André PERPÈTE

Le président,

Alfons BORGINON

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution :

Art. 2

Art. 5

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient amendement nr. 6 (DOC 51 0639/003) in, dat een soortgelijke strekking heeft.

Volgens voorzitter Alfons Borginon (VLD) verdient het regeringsamendement de voorkeur. Het in de Nederlandse tekst van het amendement van mevrouw Liesbeth Van der Auwera gehanteerde woord «overdracht» komt immers overeen met het Franse *cession* of *transmission*, en niet met het Franse *incessibilité* («onoverdraagbaarheid»).

Amendement nr. 1 wordt op één onthouding na eenparig aangenomen.

Amendement nr. 6 vervalt diensgevolge.

*
* *

Het aldus geamendeerde wetsontwerp wordt eenparig aangenomen.

Bijgevolg vervallen de toegevoegde weetsvoorstellen.

De rapporteur,

André PERPÈTE

De voorzitter,

Alfons BORGINON

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen:

Art. 2

Art. 5

ANNEXE

II. — AUDITION DE REPRÉSENTANTS DE
L'ASSOCIATION BELGE DES BANQUES
ET DE « TEST-ACHATS »

1) *Audition de M. Ivo Van Bulck, de l'Association Belge des Banques (ABB)*

M. Ivo Van Bulck considère que les amendements n° 1 à 5 du gouvernement ne suscitent aucune objection de la part de l'ABB, puisqu'ils reprennent en grande partie l'avis du Conseil de la consommation du 4 décembre 2002.

Ceci étant, quelques améliorations techniques pourraient être apportées :

A) au paragraphe 2 de l'article 1411*bis*, tel que proposé par l'amendement n°2 du gouvernement («Le débiteur peut prouver par toute voie de droit que les montants visés par ces articles et qui n'étaient pas susceptibles d'être saisis ou cédés ont été crédités sur un compte à vue saisi ou cédé»), il conviendrait de remplacer les derniers mots («ou cédé») par les mots «ou pour lequel une cession de créance a été notifiée» («*waarvoor een overdracht van schuldvordering werd ter kennis gebracht.*») Ce n'est en effet pas le compte, mais bien une créance, qui fait l'objet d'une cession ;

B) le paragraphe 3 du même article devrait être rédigé comme suit : «Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités qui permettent qu'un code particulier soit mentionné au moment de l'inscription des montants visés au § 1er au crédit du compte à vue. Ce code particulier est mentionné sur l'extrait du compte à vue.

Cette dernière obligation ne vaut pas pour les inscriptions au crédit résultant d'un versement en espèces.

– La première modification, dans la version néerlandaise du texte, vise à traduire correctement le terme «permettent» («*toelaten*») est remplacé par «*mogelijk maken*»).

– La deuxième modification consiste en une amélioration d'ordre technique, étant donné que le code n'est pas «attribué» mais bien «mentionné» au moment de l'inscription des montants au crédit du compte à vue. Le code est en effet attribué au moment où le donneur d'ordre transmet le paiement à son institution financière, qui le communiquera à son tour à l'établissement de crédit auprès duquel le compte à vue est ouvert.

BIJLAGE

II. — HOORZITTING MET VERTEGENWOORDIGERS
VAN DE BELGISCHE VERENIGING VAN
BANKEN EN VAN «TEST-AANKOOP»

1) *Uiteenzetting van de heer Ivo Van Bulck, van de Belgische Vereniging van Banken (BVB)*

Volgens de heer Ivo Van Bulck heeft de BVB geen enkel bezwaar tegen de amendementen nrs. 1 tot 5 van de regering aangezien ze in ruime mate het advies van 4 december 2002 van de Raad voor het Verbruik overnemen.

Wel zouden enkele technische verbeteringen kunnen worden aangebracht.

A) In § 2 van artikel 1411*bis* zoals het wordt voorgesteld door amendement nr. 2 van de regering («De schuldenaar mag met alle middelen bewijzen dat in het vorige lid vermelde niet voor beslag of overdracht vatbare bedragen gecrediteerd werden op een beslagen of overgedragen zichtrekening.») zouden de woorden «beslagen of overgedragen zichtrekening» moeten worden vervangen door de woorden «zichtrekening waarop beslag werd gelegd of waarvoor een overdracht van schuldvordering werd ter kennis gebracht»; het is immers niet de rekening maar een schuldvordering die wordt overgedragen;

B) Paragraaf 3 van hetzelfde artikel zou als volgt moeten luiden: «De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels die het mogelijk maken dat een bijzondere code wordt vermeld aan de in de eerste paragraaf bedoelde bedragen op het ogenblik van de inschrijving van deze bedragen op de creditzijde van de zichtrekening. Deze bijzondere code wordt vermeld op het rekeninguittreksel.

Deze laatste verplichting geldt niet voor crediteringen ten gevolge van een storting in contanten.

– De eerste wijziging, in de Nederlandse versie van de tekst, beoogt het woord «*permettent*» correct te vertalen («*toelaten*») wordt vervangen door «*mogelijk maken*»).

– De tweede wijziging is een technische verbetering aangezien de code niet wordt «toegekend» maar «vermeld» op het ogenblik waarop de bedragen op de zichtrekening worden ingeschreven. De code wordt immers toegekend op het ogenblik waarop de opdrachtgever de betaling verzendt aan zijn financiële instelling, die ze op haar beurt verzendt aan de kredietinstelling waar de rekening wordt aangehouden.

– Enfin, la troisième modification consiste en un ajout. En ce qui concerne le versement en espèces, il convient de souligner qu'à partir du 1er septembre 2003, tout particulier peut disposer d'un service bancaire de base. Il y a en outre lieu d'éviter que le bénéficiaire ne verse sur son propre compte, avec mention d'un code, les paiements reçus en espèces (via le facteur) ou des chèques circulaires qu'il aurait reçus. Outre le fait que l'indication de ce code est subjective et ouvre la porte aux abus et aux risques d'erreurs, le problème des attaques dont sont victimes les facteurs n'est aucunement résolu. Il n'y aurait aucune raison de renoncer aux paiements via les facteurs si les montants payés recevaient un code au moment du versement par le bénéficiaire sur son compte propre.

Enfin, soulignons que ce n'est pas à la banque qu'il incombe de mentionner un code dans le cas d'un versement en espèces étant donné qu'elle n'est pas le donneur d'ordre du versement mais qu'elle agit seulement en qualité d'intermédiaire et n'est en tant que telle pas en mesure de juger du bien fondé d'un code éventuel.

C) En ce qui concerne le paragraphe 4 de l'article 1411*bis* proposé, les changements suivants seraient apportés : « Le donneur d'ordre d'un paiement sur un compte à vue visé au § 1er doit toujours communiquer le code prévu au §3 à son institution financière qui à son tour le transmettra à l'établissement de crédit auprès duquel le compte est ouvert. »

– La première modification est d'ordre technique, puisque le donneur d'ordre n'effectue pas une communication directe à l'institution du bénéficiaire, mais donne les instructions nécessaires à sa propre institution, qui exécute l'ordre de paiement. Il est logique que les codes soient transmis à l'institution du donneur d'ordre.

Cette modification est également importante en vue de la sanction prévue au § 5.

– La deuxième modification concerne la notion d'«établissement de crédit». Cette notion est remplacée par celle d'«institution financière» de manière à ce que La Poste puisse y être incluse. De nombreux paiements sont en effet effectués via La Poste ;

D) une amélioration serait aussi apportée au paragraphe 5 de cet article : « Le donneur d'ordre visé au § 4 qui n'attribue pas un code particulier ou qui ne communique pas ce code à l'institution financière visée au paragraphe précédent est puni d'une amende de 200 à 5000 EUR. » Le donneur d'ordre communique les instructions pour le paiement, ainsi que le code, à sa propre institution financière qui exécute l'ordre de paiement.

– De derde wijziging is een toevoeging. In verband met de storting in contanten dient erop te worden gewezen dat sinds 1 september 2003 iedere particulier over een basisbankdienst kan beschikken. Voorts moet worden voorkomen dat de begunstigde de betalingen in contant geld (via de postbode) of de circulaire cheques die hij zou hebben ontvangen op zijn eigen rekening stort, met vermelding van een code. Naast het feit dat de vermelding van die code subjectief is en kan leiden tot misbruiken en mogelijke fouten, wordt het probleem van de overvallen op postbodes geenszins opgelost. Er zou geen enkele reden zijn om af te zien van de betalingen door de postbodes mochten de betaalde bedragen een code krijgen op het ogenblik waarop de begunstigde ze op zijn eigen rekening stort.

Tot slot zij erop geattendeerd dat niet de bank een code dient te vermelden in geval van een storting in contanten aangezien hij niet de opdrachtgever van die storting is, maar slechts de tussenschakel en hij in die hoedanigheid de gegrondheid van een eventuele code niet kan beoordelen;

C) Aan § 4 van het voorgestelde artikel 1411*bis* zouden de volgende wijzigingen worden aangebracht: «De opdrachtgever van een betaling van een in § 1 bedoeld bedrag op een zichtrekening moet steeds de in § 3 bepaalde bijzondere code meedelen aan zijn financiële instelling, die *ze op haar beurt zal overzenden aan* de kredietinstelling waar de rekening aangehouden wordt».

– De eerste wijziging is van technische aard aangezien de opdrachtgever geen rechtstreekse mededeling doet instelling van de begunstigde maar de nodige instructies geeft aan zijn eigen instelling, die de betalingsoverdracht uitvoert. Het is logisch dat de codes aan de instelling van de opdrachtgever worden overgezonden.

Die wijziging is ook belangrijk ten aanzien van de sanctie bepaald bij § 5.

– De tweede wijziging betreft het begrip «kredietinstelling». Dat begrip wordt vervangen door de uitdrukking «financiële instelling», zodat die regeling ook voor De Post kan gelden. Er worden immers vele betalingen via De Post verricht.

D) Paragraaf 5 van dat artikel komt ook in aanmerking voor verbetering: «De opdrachtgever van een betaling bedoeld in § 4 die verzuimt een bijzondere code toe te kennen of die verzuimt deze mede te delen aan zijn financiële instelling waarvan sprake in de vorige paragraaf, wordt met een geldboete van 200 tot 5000 EUR gestraft.». De opdrachtgever deelt de betalingsinstructies alsook de code mee aan zijn financiële instelling, die de

Le donneur d'ordre n'effectue aucune communication directe avec l'institution bénéficiaire. Il n'est donc absolument pas correct d'imposer une sanction au donneur d'ordre pour non-communication à l'établissement de crédit du bénéficiaire ;

E) Enfin, la version néerlandaise de l'article 3 de la loi, tel que proposé par l'amendement n°3 du gouvernement, serait légèrement retouchée : «4° *In voorkomend geval, de gecodeerde bedragen die voorkomen op de creditzijde ...*» (au lieu de «*kredietzijde*»)

2) *Intervention de Mme Raghenno, de l'Association Belge des Banques*

Mme Raghenno consacre son exposé à l'interdiction de la compensation pour des montants visés aux articles 1409, 1409bis et 1410 du Code judiciaire lorsqu'ils sont versés sur un compte bancaire.

Les arguments qui peuvent être opposés à cette mesure sont de deux ordres, juridique et pratique :

– Arguments d'ordre juridique :

le compte courant est une institution très ancienne, de nature coutumière, née de la doctrine et de la jurisprudence. Son mécanisme consiste à permettre une remise de créances et de dettes entre différentes parties. La compensation est donc l'un des principes essentiels de ce système. Son interdiction toucherait donc à l'essence même de l'institution que représente le contrat de compte courant. Un autre principe attaché à ce type de compte est celui de l'affectation générale qui procure à chacune des parties au contrat une sorte de garantie : cela implique notamment que les sommes versées en compte constituent une garantie générale pour la banque. Remettre en cause cette garantie constituerait également une atteinte à la nature du compte courant.

– Arguments d'ordre pratique :

Il est fort probable que l'interdiction de la compensation se retourne contre les personnes que cette mesure entend protéger. Lorsqu'une banque ouvre un compte, la garantie pour le bon fonctionnement de ce compte est constituée par les revenus qui y sont déposés.

betalingsopdracht uitvoert. De opdrachtgever deelt niets rechtstreeks mee aan de begunstigde instelling. Het gaat dus niet op de opdrachtgever een geldboete op te leggen, omdat hij niets heeft meegedeeld aan de kredietinstelling van de begunstigde.

E) Ten slotte vergt de Nederlandse tekst van artikel 3 van het wetsontwerp, zoals voorgesteld in amendement nr. 3 van de regering een kleine verbetering: «4° *In voorkomend geval, de gecodeerde bedragen die voorkomen op de creditzijde ...*» (in plaats van de «*kredietzijde*»).

2) *Uiteenzetting van mevrouw Raghenno (Belgische Vereniging van Banken)*

Mevrouw Raghenno wijdt haar betoog aan het verbod op schuldvergelijking in verband met de in de artikelen 1409, 1409bis en 1410 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde bedragen, als die op een bankrekening worden gestort.

De argumenten tegen die maatregel zijn van tweeërlei aard, juridisch en praktisch.

– De juridische argumenten :

De rekening-courant is heel oud. De regeling is van gewoonterechtelijke oorsprong, maar ontsproten aan de rechtsleer en de rechtspraak. Die regeling maakt kwijtschelding van schuldvorderingen en schulden tussen diverse partijen mogelijk. De schuldvergelijking is dus één van de basisbeginselen waarop dat systeem berust. Als schuldvergelijking wordt verboden, dan zou worden geraakt aan de essentie van de overeenkomst voor een lopende rekening. Een ander principe dat aan een dergelijke rekening is verbonden, is de algemene bestemming die aan elke bij de overeenkomst betrokken partij een vorm van waarborg biedt : dat impliceert meer bepaald dat de op de rekening gestorte bedragen voor de bank een algemene waarborg zijn. Als die waarborg op de helling komt te staan, dan zou er ook aan de aard van de lopende rekening worden geraakt.

– Argumenten van praktische aard :

De kans is groot dat een verbod op schuldvergelijking uiteindelijk in het nadeel speelt van hen die door die maatregel geacht worden te zijn beschermd. Wanneer een bank een rekening opent, vormt het inkomen dat daarop wordt gestort, de waarborg voor de degelijke werking van die rekening.

Les facilités de caisse ainsi que les ordres permanents ne seraient plus possibles puisque la banque n'aura plus l'assurance que les sommes versées sur le compte pourront éventuellement faire l'objet d'une compensation.

L'interdiction de la compensation posera aussi des problèmes pour le bon fonctionnement du service de base, offert aux personnes les plus défavorisées. Celui-ci permet en effet de prélever automatiquement le coût de ce service (12 euros). Les conventions de compte prévoient que lorsque cette somme, de même que d'autres frais, doivent être prélevés et ne peuvent l'être faute de crédit suffisant, le compte est automatiquement résilié. La banque pourrait donc par exemple résilier un compte non pas parce que le compte n'est pas approvisionné mais à cause du fait que les sommes qui y sont déposées sont uniquement des sommes protégées avec les quelles la compensation serait interdite.

Enfin, si des revenus protégés peuvent pas être compensés, la banque refusera probablement l'octroi d'un crédit tel que par exemple un crédit à la consommation.

3) Intervention de Mme Naert, de l'association de consommateurs « Test-Achats »

De nos jours, être titulaire d'un compte bancaire peut être considéré comme un bien essentiel, sans lequel il est difficile de mener une existence conforme à la dignité humaine. Gérer un budget sans compte bancaire est en effet non seulement peu pratique mais également souvent risqué.

Le droit des consommateurs à bénéficier d'un service bancaire de base a été consacré par la loi du 24 mars 2003 instaurant un service bancaire de base (*M.B.*, 15 mai).

Mais, comme cela a déjà été évoqué lors d'auditions consacrées à ce sujet au Sénat, il y a plus d'un an, cette mesure n'est pas suffisante. En effet, l'attitude des banques n'est pas le seul facteur qui conduit à priver les consommateurs de l'accès à un compte bancaire.

La lutte contre l'exclusion bancaire doit également proposer des solutions adéquates à ce que l'on pourrait appeler l'exclusion bancaire volontaire, à savoir celle de consommateurs qui, pour diverses raisons, décident de ne pas demander l'ouverture d'un compte bancaire. Parmi ces raisons, peut être relevé le caractère intégralement saisissable des revenus et allocations sociales versés sur un compte, qui oblige les personnes faisant l'objet de saisies ou de l'exécution d'une cession de rémunération à recourir à des formes de paiement plus

De possibilité om kasfaciliteiten en doorlopende opdrachten toe te staan zou wegvallen, vermits de bank niet meer de zekerheid heeft dat de op de rekening gestorte bedragen eventueel voor schuldvergelijking in aanmerking kunnen komen.

Een verbod op schuldvergelijking zal ook problemen doen ontstaan op het gebied van de degelijke werking van de basisdienst die aan de kansarmen wordt aangeboden. Dankzij de basisdienst kunnen de eraan verbonden kosten (12 euro) automatisch worden afgetrokken. In de rekeningovereenkomsten is bepaald dat de rekening automatisch wordt opgezegd, wanneer dat bedrag alsook andere kosten moeten worden afgehouden en dat onmogelijk is wegens onvoldoende credit. De bank zou dus bijvoorbeeld een rekening kunnen opzeggen, niet omdat de rekening niet is gestijfd, maar wel omdat de daarop gestorte bedragen uitsluitend beschermde bedragen zijn waarvoor schuldvergelijking niet zou zijn toegestaan.

Ten slotte zal de bank wellicht weigeren om een krediet, bijvoorbeeld consumentenkrediet, toe te kennen, als er geen schuldvergelijking voor beschermd inkomen mogelijk is.

3) Uiteenzetting van mevrouw Naert (consumentenvereniging Test-Aankoop)

Houder zijn van een bankrekening kan thans worden beschouwd als een essentieel goed, zonder hetwelk het moeilijk is een menswaardig bestaan te leiden. Budget-beheer zonder bankrekening is immers niet alleen weinig praktisch, maar ook vaak riskant.

Het recht van de consumenten op een basisbankdienst is bekrachtigd bij de wet van 24 maart 2003 tot instelling van een basisbankdienst (*Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2003).

Die maatregel volstaat evenwel niet, zoals meer dan een jaar geleden tijdens de hoorzitting in de Senaat al is aangekaart. De houding van de banken is immers niet de enige factor waardoor consumenten de toegang tot een bankrekening wordt ontzegd.

De strijd tegen de bankuitsluiting moet ook geschikte oplossingen aanreiken voor hetgeen «vrijwillige bankuitsluiting» zou kunnen worden genoemd, met name wanneer consumenten om diverse redenen besluiten niet om de opening van een bankrekening verzoeken. Er zij op gewezen dat een van die redenen terug te voeren is op het feit dat inkomsten en sociale uitkeringen die op een rekening worden gestort integraal vatbaar zijn voor beslag. Zulks verplicht personen wier inkomsten beslagen of overgedragen kunnen worden, hun toevlucht te

risquées qu'un virement, comme les chèques circulaires ou le paiement en espèces. En effet la protection accordée par la loi aux revenus insaisissables disparaît dès lors que les revenus en question sont versés sur un compte bancaire. Techniquement, ceci est dû à la notion juridique de la novation. Les revenus, en principe insaisissables, deviennent donc, par le seul fait de leur versement sur un compte bancaire, intégralement cessibles et saisissables. Ils peuvent également faire l'objet d'une compensation. Pour éviter cette situation, la seule solution pour le débiteur est d'en demander le versement de la main à la main, avec les inconvénients et les risques inhérents (exclusion, vol...).

Il est assez choquant de constater que la protection que le législateur estime nécessaire pour préserver la dignité humaine puisse être anéantie par le simple fait du recours à un compte bancaire qui, de l'avis général, peut être considéré comme un élément essentiel de la vie des consommateurs.

« Test Achats » partage donc les préoccupations des auteurs des textes soumis au Parlement.

C'est précisément pour tenter de trouver une solution à ce problème que, à la suite de l'avis sur le service bancaire de base (C.C. n° 267, Avis sur le service bancaire de base, 28 mars 2002), de nouvelles discussions ont été engagées, qui ont abouti, le 4 décembre dernier, à un avis du Conseil de la consommation sur cette question (Avis n° 280, ci-joint).

Selon « Test Achats », la recherche d'une solution doit être guidée par les principes suivants :

(a) Tous les revenus insaisissables et incessibles doivent être traités de la même manière

Traditionnellement, la protection du Code judiciaire est attachée aux revenus. Cette approche peut certes être discutée. Néanmoins, une réforme en profondeur des règles d'insaisissabilité et d'incessibilité de certains revenus n'est pas envisagée aujourd'hui. Dans ce contexte, il n'y a aucune raison de faire des distinctions dans la protection accordée selon les types de revenus alors que le Code judiciaire n'en fait pas.

nemen tot andere betalingsvormen die een hoger risico dan een storting inhouden, zoals circulaire cheques en betalingen in contanten. De wettelijke bescherming van niet voor beslag vatbare inkomsten dekt immers niet de bedragen die op een bankrekening worden gestort. Technisch gezien is dit het gevolg van wat in juridische termen schuldvernieuwing heet. De inkomsten die in beginsel niet voor beslag vatbaar zijn, verliezen helemaal deze wettelijke bescherming tegen beslag en overdracht, louter doordat ze op een bankrekening worden gestort. Zij kunnen ook het voorwerp uitmaken van een schuldvergelijking. Voor de schuldenaar is het loon in de hand laten betalen het enige alternatief – met alle ongemakken en risico's van dien (uitsluiting, diefstal enzovoort).

Het is vrij ontstellend te moeten vaststellen dat de bescherming die de wetgever nodig acht ter vrijwaring van de menselijke waardigheid teniet wordt gedaan doordat gebruik wordt gemaakt van een bankrekening, iets wat toch algemeen mag worden beschouwd als een essentieel facet van het consumentenbestaan.

«Test-Aankoop» deelt dus de bekommelingen van de indieners van de aan het parlement voorgelegde teksten.

Ingevolge het advies over de basisbankdienst (RVV nr. 267, Advies over de basisbankdienst van 28 maart 2002) zijn nieuwe besprekingen aangevat, precies om te proberen een oplossing voor dat knelpunt te vinden. Op 4 december jongstleden zijn die besprekingen uitgemond in een advies terzake van de Raad voor het verbruik (cf. het bijgevoegde advies nr. 280).

Volgens «Test-Aankoop» moet bij het zoeken naar een oplossing rekening worden gehouden met de volgende beginselen :

(a) Alle niet voor beslag of overdracht vatbare inkomsten moeten op dezelfde wijze behandeld worden

De bescherming waarin het Gerechtelijk Wetboek voorziet, geldt traditioneel voor de inkomsten. Die benadering is zeker voor kritiek vatbaar. Niettemin is een grondige hervorming van de regels betreffende de niet-vatbaarheid voor beslag noch overdracht van bepaalde inkomsten niet onmiddellijk aan de orde. In die context is er geen enkele reden voor dat een onderscheid zou worden gemaakt tussen verschillende categorieën, naargelang het type van de inkomsten, aangezien het Gerechtelijk Wetboek dit ook niet doet.

(b) Pas de discrimination entre les bénéficiaires de revenus

Pour « Test Achats », la solution recherchée doit protéger de manière égale tous les bénéficiaires de la protection actuelle.

(c) Les revenus doivent être protégés sans qu'une démarche doive être accomplie par le bénéficiaire

L'efficacité du système proposé dépend de l'automatisme de la protection. Aujourd'hui, l'organisme payeur de revenus protégés applique d'office les règles légales en cas de saisie, de cession ou de notification fiscale. Le consommateur n'a aucune démarche à faire. « Test Achats » souhaite que le principe soit le même en cas de saisie sur un compte bancaire. En effet, il est bien connu que les personnes qui font l'objet de saisies sont très vite dépassées par les différentes démarches à faire pour obtenir le respect de leurs droits.

(d) La protection doit s'appliquer à l'égard de tous les créanciers

Si l'on juge nécessaire de protéger les revenus insaisissables et inaccessibles versés sur un compte bancaire, cette protection doit s'appliquer à tous les créanciers: banques et tiers (sauf exceptions légales: créanciers alimentaires -règlement collectif des dettes). La compensation de ces revenus doit donc également être exclue.

Le texte du « projet de loi relatif à l'insaisissabilité des montants prévus aux articles 1409, 1409*bis* et 1410 du Code judiciaire lorsque ces montants sont versés sur un compte bancaire » s'inspire largement de l'avis du Conseil de la consommation déjà mentionné. Une fois le principe établi du maintien de l'insaisissabilité et de l'accessibilité des sommes protégées lorsqu'elles sont versées sur un compte bancaire, encore faut-il l'organiser pratiquement. Deux questions doivent être résolues: celle de l'identification des montants protégés et celle de l'imputation des paiements faits par le débiteur lui-même à partir de son compte.

La question de l'identification des montants protégés est résolue par l'octroi de codes, indiqués par le débiteur de ces revenus et qui apparaîtront sur le relevé bancaire du titulaire. Au cas où l'indication d'un code est

(b) Geen discriminatie tussen de begunstigten onderling

Voor «Test-Aankoop» moet de gezochte oplossing gelijkelijk bescherming bieden voor iedereen die recht heeft op de vigerende regeling.

(c) De bescherming van de inkomsten is automatisch, zodat de begunstigde geen bijkomende stappen dient te ondernemen

Het voorgestelde systeem is maar doeltreffend in de mate dat het automatisch is. De instelling die beschermde inkomsten betaalt, past thans automatisch de wettelijke regels toe met betrekking tot beslag, overdracht of fiscale kennisgeving. De consument hoeft niets te doen. «Test-Aankoop» wenst dat dit beginsel ook zou gelden voor de gevallen van beslag via de bankrekening. Personen wier inkomsten worden beslagen, verliezen al te gemakkelijk het noorden in de administratieve rompslomp waarmee ze worden geconfronteerd teneinde hun rechten te beschermen.

(d) De bescherming moet gelden ten aanzien van alle schuldeisers

Wanneer men het nodig acht de voor beslag en overdracht vatbare inkomsten die op een bankrekening worden gestort te beschermen, moet die bescherming gelden voor alle schuldeisers: zowel voor banken als derden (behalve voor wettelijk bepaalde uitzonderingen, met name in geval van alimentatie-uitkeringen of een collectieve schuldenregeling). Schuldvergelijking moet dus ook in dat geval worden uitgesloten.

De tekst van het wetsontwerp betreffende de onvatbaarheid voor beslag van de bedragen waarvan sprake is in de artikelen 1409, 1409*bis* en 1410 van het Gerechtelijk Wetboek wanneer die bedragen op een bankrekening zijn gestort is in ruime mate geïnspireerd op het reeds aangehaalde advies van de Raad voor het Verbruik. Als eenmaal het beginsel is bekrachtigd dat de beschermde bedragen niet vatbaar zijn voor beslag of overdracht wanneer ze op een bankrekening zijn gestort, dan moet voor de praktische toepassing van dat beginsel ook nog een regeling worden uitgewerkt. Twee vragen moeten daarbij een antwoord krijgen: welke bedragen genieten bescherming en hoe worden de bedragen aangerekend die de schuldenaar zelf overschrijft via zijn rekening?

Het vraagstuk van de identificatie van de beschermde bedragen wordt opgelost door de toekenning van codes, die door de schuldenaar van die inkomsten worden aangegeven en die op het rekeningafschrift van de hou-

difficile à réaliser (comme pour les revenus visés aux articles 409*bis* et 1410, § 1er, 1°), le titulaire du compte disposerait toujours de la possibilité de prouver le caractère protégé des revenus par tout autre moyen.

La question de l'imputation est plus complexe: la coexistence éventuelle de montants protégés et non-protégés sur un même compte implique, lorsque des mouvements ont eu lieu entre le moment du versement des revenus protégés et celui de la saisie ou de l'exécution de la cession, de définir de manière précise l'assiette de la protection.

La méthode proposée par le Conseil de la consommation - un calcul au prorata du nombre de jours écoulés depuis le versement - semble de nature à protéger les droits tant des créanciers que des débiteurs.

En ce qui concerne plus spécifiquement les amendements déposés par le gouvernement, ils ont essentiellement pour objet de compléter et de préciser le système proposé. Outre des changements d'ordre technique, la modification essentielle consiste en la description d'une procédure permettant d'opérer de manière contradictoire le décompte des montants protégés lorsque aucun huissier n'intervient dans la procédure. Cette modification est importante car il ne faudrait pas que l'adoption de ce texte conduise à rendre l'intervention de l'huissier obligatoire pour sa mise en oeuvre.

La proposition de loi « modifiant le Code judiciaire afin de rendre les restrictions et les exclusions prévues aux articles 1409, 1409*bis* et 1410 du Code judiciaire applicables aux sommes déposées sur un compte bancaire et interdisant aux établissements de crédit d'opérer dans les limites de ces montants prévus toute compensation, novation ou paiement d'une créance qu'ils détiendraient à l'encontre de leurs clients » reprend dans une large mesure les dispositions du projet de loi en y incluant des dispositions similaires à celles contenues dans les amendements du gouvernement: Elle y ajoute cependant un élément important: l'interdiction de compensation des montants insaisissables et incessibles avec les créances éventuellement détenues par la banque.

Le Conseil de la consommation, dans son avis, s'était prononcé sur ce point et avait estimé que la compensation de dettes devait être également exclue. En effet, il

der zullen worden vermeld. Ingeval het moeilijk is om een code aan te geven (zoals voor de inkomsten bedoeld in de artikelen 1409*bis* en 1410, § 1, 1°) zou de rekeninghouder nog steeds de mogelijkheid hebben om aan de hand van ieder ander middel aan te tonen dat de inkomsten beschermd zijn.

De kwestie van de aanwending is ingewikkelder: het eventueel naast elkaar bestaan van beschermde en niet-beschermde bedragen op een zelfde rekening impliceert dat de grondslag van de bescherming nauwkeurig moet worden bepaald, indien verrichtingen hebben plaatsgehad tussen het ogenblik van de storting van de beschermde inkomsten en dat van de beslaglegging of de tenuitvoerlegging van de overdracht.

De door de Raad voor het Verbruik voorgestelde methode – een berekening naar gelang van het aantal dagen die sinds de storting verstreken zijn – vrijwaart blijkbaar de rechten van zowel de schuldeisers als de schuldenaars.

De amendementen van de regering strekken er voornamelijk toe de voorgestelde regeling aan te vullen en aan te scherpen. Naast technische wijzigingen bestaat de voornaamste wijziging in de beschrijving van een procedure die de mogelijkheid biedt op contradictoire wijze de afrekening te maken van de beschermde bedragen als geen enkele deurwaarder bij de procedure betrokken is. Die wijziging is belangrijk want de goedkeuring van die tekst zou er niet mogen toe leiden dat het optreden van de deurwaarder verplicht wordt voor de toepassing ervan.

Het wetsvoorstel houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de in de artikelen 1409, 1409*bis* en 1410 van dat Wetboek opgenomen beperkingen en uitsluitingen toepasbaar te maken op de bedragen die op een bankrekening zijn ingelegd en houdende verbod voor de kredietinstellingen om binnen de perken van die bedragen over te gaan tot elke verrichting van schuldvergelijking, schuldvernieuwing of betaling van een schuldvordering die ze jegens hun cliënten zouden hebben, neemt in ruime mate de bepalingen van het wetsontwerp over en voegt er bepalingen aan toe die lijken op die welke in de amendementen van de regering vervat zijn. Het wetsvoorstel voegt echter een belangrijk gegeven toe: het verbod van schuldvergelijking voor de bedragen die onvatbaar zijn voor beslag of overdracht aan de hand van de schuldvorderingen die de bank eventueel heeft.

De Raad voor het Verbruik heeft zich in zijn advies daarover uitgesproken en gesteld dat de schuldvergelijking eveneens moest worden uitgesloten. Het

serait discriminatoire de permettre à un créancier, qui se trouve être également « hébergeur » du compte à vue du client, d'obtenir en paiement tout ou partie des montants protégés par la loi alors que ces montants sont par ailleurs inaccessibles aux autres créanciers.

L'objectif poursuivi par les auteurs des textes à l'examen est donc prioritaire. Une solution législative à ce problème est indispensable et urgente.

4) &Discussion avec les membres de la commission de la Justice

Mme Karine Lalieux (PS) précise que si elle a ajouté dans sa proposition de loi l'interdiction de la compensation sur les sommes, c'est pour éviter que les banques disposent d'un privilège injustifié par rapport à d'autres créanciers. La question peut en effet légitimement se poser de savoir si une banque peut être rétribuée en priorité sur, par exemple, un créancier d'une pension alimentaire. Rien ne semble justifier ce privilège.

Les effets pervers de cette mesure quant à eux ne doivent pas être surestimés.

Mme Raghenno (ABB) répond que la portée de cet amendement est beaucoup trop large.

Il ne faut pas perdre de vue qu'en cas de saisie ou de cession, la banque perd toute faculté de compensation. En outre, si la faculté de compensation des banques est ainsi limitée, celles-ci se verront dans l'obligation de se montrer plus strictes et de ne plus exécuter certaines opérations débitrices sur le compte (par ex. des ordres permanents pour le paiement du loyer, de l'eau, de l'électricité, ...) tant que la provision sur ce compte sera insuffisante. Le consommateur, et en particulier le consommateur vulnérable, sera donc la première victime de cette interdiction étant donné que celle-ci réduira également le nantissement de crédits et l'octroi de facilités de caisse. A l'heure actuelle, les banques autorisent quelquefois de petits découverts en attendant que certains versements soient effectués. Désormais, les banques durciront sensiblement leur attitude notamment parce que le remboursement de ces découverts ne leur sera plus garanti.

M. Alfons Borginon (VLD), président, souligne qu'il est important que les catégories les moins favorisées de la population puissent également avoir accès au crédit.

zou immers discriminerend zijn dat een schuldeiser die tevens «beheerder» is van de zichtrekening van de cliënt de beschermde bedragen geheel of ten dele als betaling kan verkrijgen, terwijl die bedragen anderzijds onbereikbaar zijn voor de andere schuldeisers.

De doelstelling die de indieners van de voorliggende teksten nastreven, is dus prioritair. Voor dat probleem dient absoluut en dringend een wetgevende oplossing te worden aangereikt.

4) Bespreking met de leden van de commissie voor de Justitie

Mevrouw Karine Lalieux (PS) preciseert dat ze het verbod van schuldvergelijking op de bedragen aan haar wetsvoorstel heeft toegevoegd om te voorkomen dat de banken een ongerechtvaardigd voorrecht zouden hebben ten aanzien van andere schuldeisers. Men kan zich immers terecht de vraag stellen of een bank prioritair kan worden betaald ten opzichte van bijvoorbeeld de schuldeiser van een onderhoudsuitkering. Niets lijkt dat voorrecht te rechtvaardigen.

De kwalijke gevolgen van die maatregel mogen niet worden overschat.

Mevrouw Raghenno (BVB) antwoordt dat de draagwijdte van dit amendement veel te groot is.

Men mag niet vergeten dat de bank elke mogelijkheid tot schuldvergelijking verloren ziet gaan in geval van beslag of overdracht. Als de mogelijkheid tot schuldvergelijking voor de banken op die manier wordt beknot, zullen zij zich verplicht zien om zich strenger op te stellen en af te zien van de uitvoering van bepaalde debetverrichtingen op de rekening (bijv. doorlopende opdrachten voor de betaling van de huur, water- en elektriciteitsvoorziening, ...) zolang de dekking op die rekening onvoldoende is. Het eerste slachtoffer van een dergelijk verbod zal dus de consument en meer bepaalde de zwakke consument zijn, omdat dat verbod ook tot gevolg zal hebben dat het verlenen van kredieten en kasfaciliteiten wordt ingekrompen. Thans staan banken soms beperkte overdisponering toe in afwachting van bepaalde stortingen. Voortaan zouden de banken zich aanzienlijk minder toegeeflijk opstellen, juist omdat zij geen zekerheid meer hebben omtrent de aanzuivering van die debetstand.

Voorzitter Alfons Borginon (VLD) attendeert erop dat het belangrijk is dat ook de minst gegoede bevolkingsgroepen toegang kunnen hebben tot het krediet.

L'intervenant remarque par ailleurs que le Conseil de la Consommation, dans son avis de décembre 2002, n'a pas abordé la problématique de la compensation, étant donné que celle-ci est plus large que celle relative à la protection des revenus susceptibles de saisie ou de cession quand ceux-ci sont versés sur un compte en banque. Un débat entre les organisations de consommateurs et celles représentant les banques est-il encore en cours à ce sujet ?

Enfin, le représentant de l'Association Belge des Banques pourrait-il préciser la portée de la phrase qu'il propose d'ajouter à la fin au paragraphe 3 de l'article 1411bis (*«Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités qui permettent qu'un code particulier soit mentionné au moment de l'inscription des montants visés au § 1er au crédit du compte à vue. Ce code particulier est mentionné sur l'extrait du compte à vue. Cette dernière obligation ne vaut pas pour les inscriptions au crédit résultant d'un versement en espèces»*) ?

Mme Naert (Test-Achats) précise que les membres du Conseil de la consommation ont convenu de ne pas discuter de la problématique de la compensation, étant donné qu'il est devenu rapidement clair qu'aucun accord sur cette question ne pourrait intervenir. Le Conseil de la consommation essayant d'être constructif, il a été jugé préférable que celui-ci se concentre sur la question de l'insaisissabilité des revenus versés sur un compte en banque.

Par ailleurs, l'argument consistant à dire que les banques octroient plus facilement du crédit parce qu'elles peuvent opérer une compensation n'est pas confirmé par les faits, l'expérience montrant au contraire que ce sont les prêteurs non bancaires qui accordent davantage de crédits.

En ce qui concerne les comptes courants, il est vrai que l'interdiction de la compensation avec des revenus protégés modifiera considérablement le fonctionnement du compte courant. Si, par exemple, ce compte est, à la fin du mois, à moins 200 euros et que des allocations sociales sont versées, il faudra, si la compensation est interdite, que la banque dédouble ce compte, avec l'un reprenant la dette de 200 euros, et l'autre crédité des allocations.

Une réflexion sur ce point précis devra être menée afin de voir de quelle manière la gestion du compte courant pourra, dans une telle situation, être simplifiée.

De spreker attendeert er voorts op dat de Raad voor het Verbruik het vraagstuk van de schuldvergelijking niet ter sprake heeft gebracht in zijn advies van december 2002 omdat dit aspect ruimer is dan die met betrekking tot de bescherming van de inkomsten die vatbaar zijn voor beslag of overdracht als die op een bankrekening worden gestort. Zijn er thans daarover nog besprekingen aan de gang tussen de consumentenorganisaties en die van de banken?

Kan de vertegenwoordiger van de Belgische Vereniging van Banken tot slot enige toelichting geven bij de draagwijdte van de zin die hij wenst toe te voegen aan artikel 1411bis, § 3 (*«De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels die het mogelijk maken dat een bijzondere code wordt vermeld aan de in de eerste paragraaf bedoelde bedragen op het ogenblik van de inschrijving van deze bedragen op de creditzijde van de zichtrekening. Deze bijzondere code wordt vermeld op het rekeninguittreksel. Deze laatste verplichting geldt niet voor crediteringen ten gevolge van een storting in contanten.»*)?

Mevrouw Naert (Test-Aankoop) preciseert dat de leden van de Raad voor het Verbruik zijn overeengekomen het vraagstuk van de schuldvergelijking niet te bespreken, aangezien al snel duidelijk was dat er terzake geen akkoord uit de bus zou komen. De Raad voor het Verbruik verkoos opbouwend te werken en achtte het wenselijk zich toe te spitsen op de onvatbaarheid voor beslag van de inkomsten die op een bankrekening worden gestort.

Het argument dat de banken gemakkelijker krediet verlenen omdat ze tot schuldvergelijking kunnen overgaan, wordt overigens niet bevestigd door de feiten. De ervaring wijst immers uit dat de niet-bancaire kredietverstrekkers meer kredieten verstrekken.

Wat de rekeningen-courant betreft, is het een feit dat de werking van een rekening-courant aanzienlijk zal worden gewijzigd door het verbod om de beschermde inkomsten aan te wenden voor schuldvergelijking. Indien het saldo van die rekening bijvoorbeeld op het einde van de maand -200 euro bedraagt, en vervolgens sociale uitkeringen op die rekening worden gestort, dan moet die rekening bij een verbod op schuldvergelijking worden ontdebeld, waarbij de ene rekening een negatief saldo van 200 euro zal vertonen, en de andere een positief saldo ten belope van het bedrag van de uitkeringen.

Er zal moeten worden nagedacht over een manier om het beheer van de rekening-courant in een soortgelijk geval te vereenvoudigen.

M.Ivo Van Bulck (ABB) confirme que le problème de la compensation a été brièvement abordé au sein du Conseil de la consommation pour que ses membres en arrivent assez rapidement à la conclusion qu'aucun accord ne pourrait être atteint sur ce sujet, et que ce débat ne pouvait empêcher qu'un avis soit rendu sur le thème de la protection des revenus susceptibles de saisie.

Concernant la compensation, la discussion sur celle-ci ne doit pas être réduite à la question de l'accès au crédit, et la fonction de paiement d'un compte à vue doit également être prise en compte. Des opérations telles que les ordres permanents de paiement et les facilités de caisse ne pourront plus être effectuées automatiquement si la compensation est interdite.

L'amendement proposé au paragraphe 3 de l'article 1411*bis*, quant à lui, a pour but d'empêcher que des codes soient mentionnés sur les extraits de compte lorsqu'il s'agit de versements faits en espèce.

Quant à la preuve que des sommes sont protégées, elle pourrait être apportée par tout moyen de droit comme, par exemple, un jugement (dans le cas d'une créance alimentaire).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) remarque que si l'interdiction de la compensation pour des sommes déposées en compte en banque devait être adoptée, de nombreux articles du Code civil devraient être revus.

De plus, les banques ne peuvent remplir le rôle social qu'on attend d'eux que si elles peuvent faire appel au mécanisme de la compensation.

Mme Naert (Test-Achats), précise que la compensation effectuée dans le cadre d'un compte courant est conventionnelle, et non légale. Par ailleurs, cette compensation n'est pas toujours automatique. En cas de faillite ou de règlement collectif de dettes par exemple, la dernière compensation sera effectuée lors du jugement de faillite ou d'admissibilité du règlement collectif.

De heer Ivo Van Bulck (BVB) bevestigt dat het thema van de schuldvergelijking kort werd aangesneden in de Raad voor het Verbruik, en dat de leden al snel tot de bevinding kwamen dat ze niet tot een akkoord terzake zouden komen, maar dat de bespreking van dat probleem hen niet mocht verhinderen een advies uit te brengen over de bescherming van de voor beslag vatbare inkomsten.

Bij de bespreking van de schuldvergelijking mag men zich niet beperken tot het probleem van de kredietverstrekking, maar moet men tevens rekening houden met de betalingsfunctie van de zichtrekening. Een verbod op schuldvergelijking verhindert de automatische uitvoering van verrichtingen, zoals permanente betaling-sopdrachten en kasfaciliteiten.

Volgens hem beoogt het voorgestelde amendement bij artikel 1411*bis*, § 3, te verhinderen dat bij stortingen in contanten codes op de rekeningafschriften worden vermeld.

Om te bewijzen dat bepaalde bedragen beschermd zijn, kan gebruik worden gemaakt van alle rechtsmiddelen, zoals een vonnis (bij een alimentatievordering).

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) merkt op dat de goedkeuring van het verbod op schuldvergelijking voor op bankrekening gestorte bedragen een aanpassing van vele artikelen van het Burgerlijk Wetboek zou vereisen.

Bovendien kunnen de banken de van hen verwachte sociale rol alleen vervullen als ze mogen teruggrijpen naar de schuldvergelijkingsregeling.

Mevrouw Naert (Test-Aankoop) preciseert dat de schuldvergelijking in het geval van een rekening-courant wordt geregeld bij overeenkomst, en niet bij wet. Ze wijst er tevens op dat die schuldvergelijking niet in alle gevallen automatisch gebeurt. Bij een faillissement of een collectieve schuldenregeling bijvoorbeeld wordt de laatste schuldvergelijking uitgevoerd bij de faillietverklaring of het verlenen van de toestemming tot collectieve schuldenregeling.